తెలుగు, తమిళ పాఠకులకు
అరుదైన అవకాశం

ఈ క్రింది పుస్తకాల ధరలో 25 శాతం తగ్గింపు

పుస్తకాల ఖరీదు పంపి లాభం పొందండి.

తపాలా ఖర్చులు అదనం.

తెలుగు

శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణగ్రంథావళి

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణగ్రంథావళి కిది తేటతెనుగున అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్పూ. 51-50	కాలికో	ర్పూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్పూ. 38-63	,,	ర్పూ. 48-75

తమిళం

1. స్వామి వివేకానన్దరిన్ జ్ఞానదీపమ్

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణగ్రంథావళి కిది సరళ తమిళములోనికి అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్పూ. 50-00	కాలికో	ర్పూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్పూ. 37-50	,,	ర్పూ. 48-75

2. స్వామి వివేకానందర్

రచయిత : రా. గణపతి

(పుటలు 895)

స్వామిజీ జీవితచరిత్రం ఇందు విపులంగా పొందుపఱుపబడి ఉన్నది.

అసలు ఖరీదు	కాలికో	ర్పూ. 9-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్పూ. 6-75

పుస్తక విక్రేతలకు 33⅓ శాతము కమీషను ఈయబడును.

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౮ ౧౯౭౧ - సెప్టెంబరు : విరోధికృత్తు - భాద్రపదము సంచిక ౫

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హక్స్లి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీనిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్వైతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.'
(సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి: 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7-50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

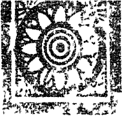
232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2-50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

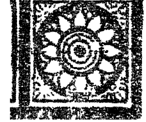

'అఖిలవిభు శరణొందుము, నీకా క్షణంబ యతనికృప నీకు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౮ } ౧౯౭౧ – సెప్టెంబరు :: విరోధికృత్తు – భాద్రపదము { సంచిక 3

శ్రీః

వి వే క చూ డా మ

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

నైవాయ మానన్దమయః పరాత్మా సోపాధికత్వా త్ప్రకృతే ర్వికారాత్,
కార్యత్వహేతో స్సుకృతక్రియాయా వికారసఙ్ఘాతసమాహితత్వాత్. 209

అన్నమయమున ప్రాణమయము, ప్రాణమయమున మనోమయము, మనోమయమున విజ్ఞానమయము, విజ్ఞానమయమున ఆనందమయము— ఈరీతిగా కోశములు ఒకదానిలో నొకటి గర్భితమై ఉన్నది. అన్నిటికంటె లోపలిదైన యానందమయకోశముకూడ పరమాత్మ కాజాలదు. ఏల యన ఇది పుణ్యకర్మలఫలరూపమైనది, అవిద్యయే ఇట్లు రూపొందినది. దీనికి ఉపాధి (=ఇష్టదర్శనాది నిమిత్తము) ఉన్నది. ౨౦౯

పఞ్చానామపి కోశానాం నిషేధే యుక్తితః
తన్నిషేధావధి స్సాక్షీ బోధరూపో ఽవశిష్యతే. 210

యుక్తిచే 'ఇది ఆత్మ కాదు' 'ఇది ఆత్మ కాదు' అని కోశములైదును త్రోపుడు పడిన పిదప, నిషేధింపదగినది వేఱేదియు లేక, నిషేధమునకు అవధిగా నిషేధించువాడు— సాక్షీ బోధరూపుడు మాత్రమే మిగులును. త్రాడును జూచిన వెంటనే కలిగిన పాము నెడి భ్రాంతి తొలగినప్పుడు మిగులునది త్రాడే కదా. అట్లే ఆత్మ కాని వెల్ల తొలగిన పిదప మిగులునది సాక్షీ చైతన్యమగు ఆత్మయే ౨౧౦

యోఽయ మాత్మా స్వయం జ్యోతిః పఞ్చకోశవిలక్షణః,
అవస్థాత్రయసాక్షీ స న్నిర్వికారో నిరఞ్జనః,
సదానన్ద స్సవిజ్ఞేయ స్స్వాత్మత్వేన విపశ్చితా. 211

ఆయాత్మ స్వయంప్రకాశమానము, పంచకోశములకంటె విలక్షణము, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తు లనెడి మూడవస్థలకు సాక్షి, సత్యరూపము, నిర్వికారము, నిరంజనము, నిత్యానందము. ఆ ఆత్మనే తనలో నున్న ఆత్మ యనుటను వివేకి సాక్షాత్కరించుకొనును. ౨౧౧

శిష్య ఉవాచ:

మిథ్యాత్వేన నిషిద్ధేషు కోశే ష్వేతేషు పఞ్చసు,
సర్వాభావం వినా కిఞ్చి న్న పశ్యా మ్యత్ర హే గురో,
విజ్ఞేయం కిము వ స్త్వస్తి స్వాత్మనా ఽత్మవిపశ్చితా. 212

శిష్యు డడుగుచున్నాడు—

ఈ కోశముల నైదింటిని మిథ్యలని నిషేధించినపిదప, ఓ ఆచార్యా, శూన్యము తప్ప వే ఱేదియు నాకు కనిపించుట లేదు. ఇకను స్వాత్మగా వివేకి గుర్తింపదగినవస్తు వే మున్నది?

శ్రీగురు రువాచ:

సత్య ముక్తం త్వయా విద్వ న్నిపుణో ఽసి విచారణే,
అహమాదివికారా స్తే తదభావో ఽయ మప్యను. 213

సర్వే యే నానుభూయన్తే య స్స్వయం నానుభూయతే,
త మాత్మానం వేదితారం విద్ధి బుద్ధ్యా సుసూక్ష్మయా. 214

గురువు చెప్పుచున్నాడు—

ఓ విద్వాంసుడా, నీవు సత్యమునే చెప్పితివి విచారణలో నీవు నిపుణుడవే. జాగ్రత్స్వప్నావస్థలందు అహంకార మమకారాది వికారముల కలిమిని, సుషుప్తిలో వాని లేమిని ఏది యనుభవించుచున్నదో, ఏది స్వయముగ అనుభావ్యము కాదో అదే ఆత్మ యనియు వేదిత యనియు సూక్ష్మబుద్ధితో తెలిసికొందువుగాక. ౨౧౩-౨౧౪

తత్సాక్షికం భవే త్త త్త ద్య ద్య ద్యేనానుభూయతే,
కస్యా ప్యననుభూతార్థే సాక్షిత్వం నోపయుజ్యతే. 215

ఏయే పదార్థము నెవడు చూచుచున్నాడో (తెలిసికొనుచున్నాడో) ఆయా పదార్థమున కతడు సాక్షి. చూచువాడు లేకున్న సాక్షిత్వము పొసగదే. ౨౧౫

అసౌ స్వసాక్షికో భావో యతః స్వే నానుభూయతే,
అతఃపరం స్వయం సాక్షా త్ప్రత్యగాత్మా న చేతరః. 216

ఆత్మ స్వసాక్షికము, ఎఱుగునదియు తానే ఎఱుగబడునదియు తానే. కావున జీవుడు బ్రహ్మమే కాని వేఱు కాడు. ౨౧౬

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు స్ఫుటతరం యోఽసౌ సముజ్జృమ్భతే,
ప్రత్యగ్రూపతయా స దాహ మహ మి త్యన్తఃస్ఫుర న్నైకధా,
నానాకారవికారభాజిన ఇమాన్ పశ్య న్నహంధీముఖాన్,
నిత్యానన్దచిదాత్మనా స్ఫురతి తం విద్ధి స్వ మేతం హృది. 217

జాగ్రత్తి స్వప్నము సుషుప్తి అను మూడవస్థలందును ఎంతయు స్ఫుటముగ ఆవిష్కృత మగుచుండునది—పంచకోశములకు లోపల అత్యంతసూక్ష్మమై సదా 'నేను' 'నే' నని స్ఫురించుచుండునది—నానావిధములయిన ఆకారములను దాల్చు అహంకారాది దేహాంతములగు దృశ్యపదార్థముల కన్నిటికిని సాక్షిగ నుండునది, నిత్యసచ్చిదానందరూపమున భాసించునది—ఏదో అది నీ స్వరూపమని ఎఱుంగుమా. ౨౧౭

ఘటోదకే బిమ్బిత మర్కబిమ్బ మాలోక్య మూఢో రవిమేవ మన్యతే,
తథా చిదాభాస ముపాధిసంస్థం భ్రా న్త్యాహ మి త్యేవ జడో ఽభిమన్యతే. 218

కుండలోని నీటిలో ప్రతిబింబించిన సూర్యబింబమును జూచి మూఢుడు సూర్యుడనియే భావించును. అట్లే భ్రాంతికి లోనైన జడుడు బుద్ధ్యుపాధియందు గనబడు చైతన్యప్రతిబింబము 'నేనే' అని తలంచుచున్నాడు. ౨౧౮

ఘటం జలం తద్గత మర్కబిమ్బం విహాయ సర్వం వినిరీక్ష్యతే ఽర్కః,
తటస్థ ఏతత్ త్రితయావభాసక స్స్వయంప్రకాశో విదుషా యథా తథా. 219

విద్వాంసుడు కుండను నీటిని అందులోని సూర్యప్రతిబింబమును ఈ మూటిని విడిచి, ఈ మూటికంటె వేఱై ఈ మూటిని ప్రకాశింపజేయుచు స్వయంప్రకాశుడు నుండెడు సూర్యు నెట్లు గాంచునో-అట్లే, ౨౧౯

దేహం ధియం చిత్ప్రతిబిమ్బ మేవం విసృజ్య బుద్ధౌ నిహితం గుహాయామ్,
ద్రష్టార మాత్మాన మఖణ్డబోధం సర్వప్రకాశం సదసద్విలక్షణమ్. 220

నిత్యం విభుం సర్వగతం సుసూక్ష్మ మన్తర్బహి శ్శూన్య మనన్య మాత్మనః
విజ్ఞాయ సమ్య జ్నిజరూప మేత త్పుమాన్ విపాప్మా విరజో విమృత్యుః. 221

విశోక ఆనన్దఘనో విపశ్చి త్స్వయం కుతశ్చి న్న బిభేతి కశ్చిత్,
నాన్యో ఽస్తి పన్థా భవబన్ధముక్తే ర్వినా స్వతత్త్వావగమం ముముక్షోః. 222

దేహమును, బుద్ధిని, బుద్ధియనెడి గుహలోని చిత్ప్రతిబింబమును ఈ మూటిని (పరమాత్మ కా దని) విడిచి, సాక్షియు, అఖండజ్ఞానస్వరూపమును సమస్తమును ప్రకాశింప

కేయునదియు, సత్తుకంటెను అసత్తుకంటెను విలక్షణమైనదియు, దేశకాలాపరిచ్ఛిన్నమును, సర్వాంతర్యామియు, అత్యంతసూక్ష్మమును, అంతర్బహిశ్శూన్యమును, జ్ఞాతకంటె వేఱు కానిదియు నగు ఆత్మను, స్వస్వరూపమును జక్కగా నెఱిగిన జ్ఞానికి, పురుషునకు, ఆనందఘనునకు పాపము లేదు, రజస్సంపర్కము లేదు, మృత్యువు లేదు, శోకము లేదు, ఎందుగాని దేనివలనగాని భయము లేదు. భవబంధమోక్షాభిలాషికి స్వతత్త్వజ్ఞానము తప్ప వేఱు మార్గము లేదు.

బ్రహ్మాభిన్నత్వ విజ్ఞానం భవమోక్షస్య కారణమ్,
యేనాద్వితీయ మానన్దం బ్రహ్మ సమ్పద్యతే బుధః. 223

బ్రహ్మమునకంటె నేను వేఱు కానను జ్ఞానము చేతనే వివేకి తాను అద్వితీయమును ఆనందస్వరూపమునగు బ్రహ్మముగా నగుచున్నాడు. ౨౨౩

బ్రహ్మభూత స్తు సంసృత్యై విద్వా న్నావర్తతే పునః,
విజ్ఞాతవ్య మతః సమ్య గ్బ్రహ్మాభిన్నత్వ మాత్మనః 224

బ్రహ్మమగునైన జ్ఞాని సంసారమునకు మరల రాడు. కావున జీవుడు బ్రహ్మమునకంటె వేఱు కాడనుటను క్షుణ్ణముగ నెఱుగుట విధాయకము. ౨౨౪

పరమహంస దేవుని ప్రబోధవాణి

మ:-మహాశయా, ఎక్కువ పైకము గడించుటకు నేను పాటుపడవచ్చునా?

రామకృష్ణుడు:-ధర్మబద్ధమైన కుటుంబ పోషణకై ధనసంపాదనము శాస్త్రసమ్మతమే, నీ ఆదాయమును హెచ్చించుకొనుటకు నీవు ప్రయత్నింపవచ్చు, కాని ఋజుమార్గముననే ప్రయత్నింపవలెను. జీవితలక్ష్యము భగవత్సేవయే కాని ధనసంపాదనము కాదు. అర్థము భగవత్సేవకే వినియుక్తమగునేని దానివలన నెట్టి యనర్థములును గలుగవు.

మ:-ఆలుబిడ్డలకొఱకైన తన కర్తవ్యాలను నిర్వహింపవలసిన బాధ్యతకు మానవు డెంత కాలము తలయొగ్గవలెను?

శ్రీరామకృష్ణుడు:- వారికి అన్నవస్త్రాల పేదఱికము తీఱువఱకును తనకు ఆ బాధ్యత యుండును. కొడుకు తన్ను తాను పోషించుకొనగలవాడైన పిదప వాని పోషణబాధ్యతను తండ్రి వహింప నక్కఱలేదు. సొంతముగ ఆహారమును సంపాదించుకొనగలిగిన పక్షిపిల్లను తల్లిపక్షి తనయాహారములో పాల్గొననీయక పొడిచి తఱిమివేయును.

మ:-ఒక్కొక్కడును తన విహితకర్మల నెంతకాలము నిర్వర్తించుచుండవలెను?

శ్రీరామకృష్ణుడు:-పూప పొడచూపగనే పువ్వు రాలిపోవును. భగవత్ప్రాప్తి కలిగిన

మీాదట, ఎవడును కర్మలను ఆచరింప నక్కఱ లేదు. ఆచరింతమను బుద్ధియు పుట్టదు.

త్రాగుబోతు మిక్కుటముగ త్రాగుచేసి, స్మృతిని నిలుపుకోజాలడు. ఒకటి రెండు గ్లాసులు మాత్రమే త్రాగుచేసి, తన పనులను తాను చూచుకొనుచుండగలడు. భగవంతునకు నీవు సన్నిహితుడవగు కొలదియు నీ కర్మభారమును కొంచెము కొంచెముగ ఆయనయే తగ్గించును భయపడకు.

శేషించి యున్న యీ కొన్ని కర్తవ్యములను పూర్తిచేయుము. నీకు శాంతి కలుగును. వంట మొదలయిన యింటిపనులను ముగించుకొని స్నానము సేయబోయిన యిల్లాలు నీవు ఎన్ని కేకలు వేసినను రాదు.

ఒక బ్రాహ్మభక్తుడు:- మఱి, స్వామీ, భగవత్సాక్షాత్కారము కలుగువఱకును, మనము మనపనులను వదలుకోవలసినదేనా?

శ్రీరామకృష్ణుడు:- అక్కఱలేదు. ఎందులకు వదలుకోవలయును? దైవధ్యానము దైవసంకీర్తనము మున్నగు నిత్యసేవలను మీారు ఆసక్తితో నెఱపుచుండవలెను.

బ్రాహ్మభక్తుడు:- ధనార్జనము మొదలైన సాంసారిక విధులనుగూర్చి ఏమందురు?

ప్రభువు:- ఔను, మీా జీవికకు కావలసినంతవఱకును, మీారు ఆవిధులను నిర్వర్తించుచునే యుండవలెను. అదే సమయమున మీారు కన్నీరు కార్చుచు "ఆ విధులను నిస్స్వార్థబుద్ధితో నిర్వర్తించు సామర్థ్యమును ప్రసాదింపు" మని ఏకాంతమున దేవుని ప్రార్థింపవలెను. "దేవా, నా సంసారకృత్యముల సంఖ్యను నానాటికిని తగ్గింపుము. తగ్గింపకున్నచో పెక్కు పనులలో తగుల్కొని నేను నిన్ను విస్మరింతు నని భయపడుచున్నది. నిస్స్వార్థముగ పాటుపడుచున్నా నని నే ననుకొన్నను, అది స్వార్థముగనే పరిణమించు" నని నీవు దేవునితో మొరపెట్టుకొనవలెను. బిచ్చము పెట్టువారుగాని అన్నదానములు సేయువారుగాని తమతమ హద్దులు మీాఱినప్పుడు కీర్తిప్రతిష్ఠలు కావలెననెడి లోభమునకు లోనౌదురు.

శంభుమల్లిక్కు ఒకసారి "వైద్యశాలలను నెలకొల్పవలెను, ఔషధశాలలను స్థాపింపవలెను, పాఠశాలలను ఏర్పఱుపవలెను, రాచబాటలను వేయవలెను, ప్రజల యుపయోగమునకై చెఱువులు త్రవ్వవలయును" అని యిట్టి ధోరణిలో మాటాడినాడు. "ఇట్టిపనుల జోలి పెట్టుకొని నీదారిని విడువకుము. మిక్కిలి జరూరైన పనులను నీ యందుబాటులోనికి వచ్చు పనులను పూనుకొనుము. వానిని నిస్స్వార్థబుద్ధితో నెఱవేర్పుము" అని నేనంటిని. "పెక్కుపనులలో తగుల్కొనుట మంచిదికాదు. అట్టి తగులాటము భగవంతుని మఱపించును. కొందఱు కాళీఘట్ట దేవాలయమునకు వచ్చి తాము వచ్చుట నున్నంతసేపును పేదలకు బిచ్చము పెట్టుటలోనే గడపివేయుదురు. గుడిలోపల వేంచేసియున్న యమ్మవారిని కన్నెత్తి చూచుటకు వారికి వ్యవధియుండదు! (అందఱును నవ్వుదురు). శ్రమపడి గుంపులో దారి చేసికొనియైనను ముందునకుబోయి ఎట్లో ఒకట్లు మొదట అమ్మవారి దివ్యమంగళ విగ్రహమును దర్శింపుము. తర్వాత నీకిష్టమున్న భిక్షాదానము చేయవచ్చు. చేయకపోవచ్చు. చేయగోరుదువేని నీ తృప్తికొలది నీవు బీదలకు దానములు చేయవచ్చు. దానధర్మాదులన్నియు భగవత్సాక్షాత్కారమునకు సాధనములు మాత్రమే. "దేవా, నీచరణకమలముల ప్రాపు నాకనుగ్రహింపుము. నన్ను

నీయొద్దనే యుంచుకొమ్ము. నీయందలి ప్రేమను విశుద్ధమైన ప్రేమను, నిష్కపటమైన ప్రేమను నాకు ప్రసాదింపుమని భగవద్భక్తుడు ప్రార్థించు చుండును.

కర్మయోగము నిజముగ దుష్కరమైనదే. వేదవిహిత కర్మకలాపమును నిర్వర్తించుట, ఈ కలియుగమున మిాదు మిక్కిలి కష్ట సాధ్యము. ఈ దినములలో ఉదరపోషణ మొక్కటే మానవుని జీవితసారము. పైకటుగ నున్నట్టి వైదికక్రియలను అత డొనర్పలేడు. ఒకానొకడు జ్వరగ్రస్థుడై మంచముపట్టి యున్నాడనుకో. నీవు ప్రాతపద్ధతిని దేశీ యౌషధము లిచ్చి, వ్యాధిని మెల్లగా కుదుర్త మని అనుకొంటివేని, ఈలోగా రోగికి ప్రాణము పోయినను పోవచ్చు. అతని శరీరపరిస్థితి మిక్కిలి జాగు నోర్వదు. డి. గుప్తాగారి చుఱు కైన మందే ఈ దినాలలో సరియైనది. భగవ త్ప్రార్థనము భగవత్సంకీర్తనము మున్నగు వానితో గూడిన భక్తిమార్గమే, భక్తి యోగమే కలియుగమున ఉత్తమోత్తమ మైనది. 'మతము' 'మతము' అనగా భక్తి మార్గమే ఈ కాలమునకు మతము. (బ్రాహ్మ భక్తులతో) మీా మార్గమును భక్తిమార్గమే. మీారు హరినామములను జపింతురు, లోక జనని మహిమలను కీర్తింతురు. నిక్కముగ మీారు ధన్యులరు. మీావైఖరి నాకు నచ్చినది. అద్వైతులు ఈ జగమొక స్వప్నమందురు. మీా రట్లనరు. వారివలె మీారు బ్రహ్మజ్ఞానులు కారు. మీారు భక్తులు. దేవునందు మీాకు ప్రేమ. దైవము నొకవ్యక్తినిగా పేర్కొనుటయు మంచిదే. మీారు భక్తులరు, శ్రద్ధతోను ఆసక్తితోను ఆశ్రయింతురేని దేవుని తప్పక సాక్షాత్కరించుకొనగలరు.

విష్ణుమహిమానుకీర్తనము-పూర్వార్ధము

భాగవతకవులు

భూషణములు వాణికి నఘపేషణములు మృత్యుచిత్తభీషణములు హృ
త్తోషణములు కల్యాణవిశేషణములు హరిగుణోపచితభాషణముల్. 1

కలిదోషనివారణమై యలఘుయశముల్ వొగడునట్టి హరికథనము ని
ర్మలగతి గోరెడు పురుషుండు వెలయంగ నెవ్వాండు తగిలి వినండు మహాత్మా! 2

హరివార్త లెఱుంగువారికి హరిపదములు దలంచువారి కనవరతంబున్
హరికథలు వినెడి వారికి మరణాగతమోహసంభ్రమము లేదనఘా. 3

శ్రీపంబులు ఖండితసంతాపంబులు గల్మషాంధతమసమహోద్య
ద్దీపంబులు పాషండదురాపంబులు విష్ణువందనాలాపంబుల్. 4

పావనములు దురితలతాలావనములు నిత్యమంగళప్రాభవసం
జీవనములు లక్ష్మీసంభావనములు వాసుదేవపదసేవనముల్. 5

వనజాక్షుమహిమ నిత్యము వినుతించుచు నొరులు పొగడ వినుచున్ మదిలో
ననుమోదించుచు నుండెడు జనములు దన్మోహవశతఁ జనరు మునీంద్రా. 6

హరినామాంకితసత్కథామృతరసవ్యాలోలుఁడై నట్టి స
త్పురుషశ్రేష్ఠుఁ డసత్కథాలవణవాఃపూరంబుఁ దాఁ గ్రోలునే?
వరమందారమరందపానకతుకస్వాంతద్విరేఫంబు స
త్వరమై పోవునె చేఁదువేములకుఁ దద్గంధానుమోదాత్మమై? 7

ధర సాధులు విమలాంతఃకరణులు భగవద్గుణానుకథశ్రవణ
స్ఫురితస్వాంతులు ననఘులు పరధిమణులునైన భాగవతజనులసభన్. 8

సరసోదారమహాత్మ్యముఖరితములగు మధువిరోధికమనీయగుణో
త్కరసురుచిరచరితామృతపరిపూరితవాహినులను బరమప్రీతిన్. 9

మన మలరఁగ శ్రోత్రాంజలులను బానము సేయు పుణ్యులకు క్షుత్తృష్ణా
ఘనభయశోకవిమోహము లనయంబును సోఁకకుండు నవనీనాథా. 10

బ్రహ్మహత్యానేకపాపాటవుల కగ్నికీలలు హరినామకీర్తనములు
గురుతల్పకల్మషక్రూరసర్పములకుఁ గేకులు హరినామకీర్తనములు
తపనీయచౌర్యాఘతమసంబునకు సూర్యకిరణముల్ హరినామకీర్తనములు
మధుపానకిల్బిషమదనాగసమితికిఁ గేసరుల్ హరినామకీర్తనములు
మహితయోగోగ్రనిత్యసమాధివిధుల నలరు బ్రహ్మాదిసురులకు నందరాని
భూరినిర్వాణసామ్రాజ్యభోగభాగ్యఫలనంబులు హరినామకీర్తనములు. 11

ముక్తికాంతైకాంతమోహనకృత్యముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు
సత్యలోకానందసౌభాగ్యయుక్తముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు
మహితనిర్వాణసామ్రాజ్యాభిషేకముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు
బహుకాలజనితతపఃఫలసారముల్ గేలిమై హరినామకీర్తనములు
పుణ్యమూలంబు లనపాయపోషకంబు లభిమతార్థంబు లజ్ఞానహరణకరము
లాగమాంతోపలబ్ధంబు లమృతసేవ లార్తశుభములు హరినామకీర్తనములు. 12

శ్రీ అచ్యుతభానూదయము

శ్రీ దేవరాజసుధీమణి

పరీక్షిన్మహారాజు — మునిసత్తమా, చంద్ర సూర్యుల వంశవిస్తారములను జెప్పితివి; ఆ యుభయవంశములందుఁ బుట్టిన రాజుల వంశవిస్తారములను, మిక్కిలి యద్భుతములయిన వారల చరిత్రములను జెప్పితివి. మఱియు వారి యందు మిక్కిలి ధర్మశీలుఁడయిన యదుని వంశవిస్తారమును దెలిపితివి. ఆ యదుని వంశమునందే కదా తనయంశమగు బలరామునితోడం గూడి, విష్ణుండు శ్రీకృష్ణుండై యవతరించెను. కాన నట్లవతరించినట్టి విష్ణుని వీర్యగుణవిచిత్రములను మాకు వినిపింపుము. భూతభావనుండును విశ్వాత్ముండునగు నా భగవంతుని వీర్యచరితములను మొదటినుండియు విస్తరించి మాకుఁ జెప్పుము.

'పలుమాఱు విని వినియున్న విష్ణుని వీర్యముల నిపుడడుగనేల' యందువా? అట్లుకాదు. ఆయుత్తమశ్లోకుని కల్యాణగుణముల ముచ్చట మెచ్చయిన యమృతము సుమీ! ఇది ప్రసిద్ధమయిన యమృతముకంటె నతిశయించునది. ఆ యమృతము విషయాభిలాషులగు భోగులు కొనియాడునది. ఈ యమృతమో విషయస్పృహ వీడిన యోగులు కొనియాడునది. అది సంసారమును బెంచునది, ఇది సంసారమును ద్రుంచుచుండు. మఱియు నిది దానివలె నాలుకకు మాత్రమే రుచ్యముగా నుండక చెవులకును మనస్సునకు నయితమింపై సొంపారునది. అపూర్వమైన యిట్టి యమృతమునందు, భగవంతుని కల్యాణగుణ కథామృతమునందు, పశువులను జంపు క్రూరుఁడో పశువువలె వర్తించు మూర్ఖుఁడో, లేక పరులుచేసిన యుపకారమును జక్కఁగాఁ దెలియనేరని మూఢుఁడో కాక మఱి యెవ్వఁడు విరక్తినొందును?

ఆ యుత్తమశ్లోకుఁడు మాకుఁ జేసిన యుపకారమేమని చెప్ప! తొల్లి కౌరవ సేనాసముద్రము దేవతలకైన యుద్ధమున జయింపరానట్టి యతిరథులు భీష్మద్రోణాదు లనెడు తిమింగిలములు లావరించి యుండుటవలన దాటుట కెంతమాత్రమును దరము కాకుండఁగా, మా పెద్ద తెప్పని నోడఁగాఁ గొని యట్టి మహాసాగరమును గోష్పదమునుబోలె దాఁటనేర్చిరో, శిశు మాతల్లిగర్భమందున్నప్పు డశ్వత్థామ తన బాణముల చిచ్చుచేఁ గౌరవ పాండవుల సంతతులను మొలపించు మూలబీజమైయున్న నా యీ దేహమును దహింపఁగా మా యమ్మ 'కృష్ణా, కావు' మని శరణుజొచ్చియుండఁగా, నపు డెవ్వఁడు చక్రము చేతఁ గొని మాతల్లికుక్షిలోఁ జొచ్చి నన్నుఁ గాచి పుచ్చెనో, అట్టి పరమోపకారి కల్యాణగుణామృతము నెంత ద్రావినను విరక్తి యెట్లు కలుగును? కాన నా భగవంతుని ని వీర్యచరితములనే ముచ్చటింపుము.

ఆ దేవుఁడు సమస్త దేహధారులలోపలను వెలుపలను వరుసగాఁ బెక్కు పురుష(క్షేత్రజ్ఞ) రూపములను, కాలరూపములను నెలకొని యుండి, స్థితివినాశములను గలిగించుచుండు సకలజగత్కారణుఁడు. అట్టి వానికి మనుష్యత్వమెట్లు కలిగె ననవలదు. అతఁడు మాయామనుష్యుఁడు సుమీ. ఆ లీలామానుష విగ్రహుని వీర్యవిలసనములను దెలుపుమా. నీ విది యంతయుఁ దెలిసినవాఁడవు గదా!

సంకర్షణావతారరూపుండగు బలరాముఁడు రోహిణికిఁ గొడుకని చెప్పితివి; మఱియు దేవకికి గర్భమందుఁ గలిగినవాఁ డంటివి. మఱి

యొక దేహమును గయికొనక ఒక్క దేహముతోనే యాయిరువురకును గొడుకుగాఁ బుట్టుటయెట్లు? భగవంతుఁడా ముకుందుఁడు, తండ్రియగు వసుదేవుని గృహమునుండి వ్రేపల్లె కేల పోయెను? ఆసాత్త్వతపతి జ్ఞాతులయిన యదువులతోడ నెక్కడ వసించియుండెను? కేశవుడు వ్రేపల్లెయందును మధురయందును వసించియుండి యేమేమి చేసెను? అతఁడు మానుష విగ్రహమును దాల్చి, వృష్ణులకొఱకు ద్వారకయం దెన్నియేండ్లుండెను? ఆవిభునకు భార్యలెందఱుండిరి? కృష్ణచేష్టితములను నే నడిగినవానిని, మఱి యడుగనివానిని నన్నింటిని, మునీంద్రా, విన నువ్విళులూరుచున్న నాకు సవిస్తరముగాఁ జెప్పందగును. నీ వన్నియుఁ దెలిసినవాఁడవు గదే! నేను బ్రాయోపవేశమునుబట్టి జలపానమునుసైతము విడిచితిని. దానిచే నాకిది కొంచెమైనను సైఁపరాని పేరాఁకలి కలిగియున్నది. కాని నీ ముఖారవిందమునుండి దొరఁగు హరికథామృతమును బానము సేయుచున్నందున, నన్నది బాధింప లేకున్నది.

శుకుఁడు—రాజర్షిసత్తమా, నీబుద్ధి మిక్కిలియుఁ జక్కఁగాఁ గుదురువడియున్నది సుమీ, కావుననే వాసుదేవుని కథయందే యదియింత నిష్ఠతో నెలకొనియున్నది. వాసుదేవుని కథల నారసి యడుగుటయుఁ, జెప్పువానిని, నడుగువానిని వినువానిని నీమువ్వురు పురుషులను, నద్దేవుని శ్రీపాదసలిలంబగు గంగానదివలెఁ బావనులను జేయుచున్నది. ఇఁక దానిని విన్నను జదివినను జెప్పవలయునా!

దైత్యుల సమూహములు వందల వేలకొలఁదిని గర్వితులయి రాజుల రూపములం బుట్టి, భూమి నంతయు నాక్రమించి, పీడించుచుండిరి. భూదేవియు వారి పెనుభారమునకు సైఁపనేరక బ్రహ్మదేవుని శరణుఁ జొచ్చెను. ఆదేవి గోరూపమును దాల్చి దీనయై నెమ్మొగ మశ్రువులఁ దొప్పఁదోఁగుచుండ, జాలి పుట్టునట్లు బిట్టు రోదనము సేయుచు, బ్రహ్మదేవుని సమీపమున నిలిచి స్తుతిచేయుచుఁ దన దుఃఖము నద్దేవునికి విన్నవించుకొనెను.

బ్రహ్మయు నాయమ దుఃఖము నెఱింగి, యంత దేవతాగణములను, త్రినయనుండగు నీశ్వరునిఁ గూడి, పాలసముద్రపుఁ దీరమునకుఁ బోయెను. అట్లుపోయి యచ్చట సమాహితచిత్తుఁడై, యంత జగన్నాథుండును దేవదేవుండును బరమపురుషుండునగు మహావిష్ణుని బురుషసూక్తంబున స్తుతించుచు, మనంబున ధ్యానించెను. బ్రహ్మ యట్లు సమాధియం దుండఁగా నొక యశరీరవాణి యతనికి వినఁబడెను

అద్దేవుఁడు దేవతలను జూచి, 'సురలారా, నాకు సమాధియందుఁ బరమపురుషుని మాటయొకటి వినఁబడెను. దానిని జెప్పెదను వినుఁడు—విని యాచొప్పుననే మీరు వేగ చేయవలయును. జాగు కూడదు. పరమపురుషుఁడు మనము విన్నవించుటకు మునుపే భూమికిఁ గలిగియున్న క్లేశమును దెలిసియున్నాఁడు. మీరు మీ యంశములచేత యదువులయందుఁ బుట్టుఁడు. ఆ యీశ్వరేశ్వరుఁడు తన కాలశక్తిచేత భూభారమును హరింప నవతరింపఁ గలఁడు. అంతకు మునుపే మీరు పుడమియందుఁ బుట్టవలయును. భగవంతుఁడా పరమపురుషుఁడు తాను బరిపూర్ణుఁడై వసుదేవుని గృహమందుఁ బుట్టనున్నాఁడు. అతనిని బూజించుకొఱకు నప్సరఃస్త్రీలును భూమియందుఁ బుట్టవలయును. అద్దేవుని యానతినిబట్టి ఋషులు సయితము గోరూపములం బూని జనింపవలయును. వారు

తమ తపముచేతనే కాక యట్లు గోరూపమునఁ బృథివికి యర్పించుటచేతను గూడ విష్ణువునకుఁ దృప్తి గావించిన వారగుదురు. వాసుదేవుని కళయు సహస్రముఖుఁడును స్వతంత్రుఁడునగు ననంతుఁడును హరికిఁ బ్రియము సేయఁగోరి యతనికి నగ్రజుఁడుగాఁ బుట్టఁగలఁడు. జగమునంతయు మిక్కిలి మోహింపఁజేయు భగవతియగు విష్ణుమాయయుఁ బ్రభువు నాజ్ఞచేత, నతని కార్యము కొఱకు నంశమున నవతరింపఁగలదు'' అనెను. ప్రజాపతులకెల్లఁ బతియగు నా బ్రహ్మ యిట్లు దేవగణముల కానతిచ్చి భూమిని దగు మాటల నూఱడించి, యంత మిక్కిలి యుత్తమంబయిన తన నెలవునకుం బోయెను.

తొల్లి యదువులకు రాజయిన శూరసేనుం డనువాఁడు మధురాపురియందు వసించియుండి మాధురములను శూరసేనములనను దేశముల ననుభవించుచుండెను. అంతనుండియు నా మధుర యాదవులగు రాజుల కందఱకును రాజధానియై యుండెను. అందు భగవంతుఁడగు హరి (తన యావిర్భావస్థానమగుటం బట్టి) యెపుడును సన్నిహితుఁడై యుండును.

ఆ పురమునం దొకప్పుడు శూరుని పుత్త్రుఁడైన వసుదేవుఁడు దేవకీదేవిని బెండ్లాడి, యా పెండ్లికూఁతుతోడ స్వగృహమునకుఁ బయనమై రథమారోహించెను. అపు డుగ్రసేనుని కొడుకైన కంసుఁడు బంగారుమయములయిన నూఱు రథములు తన్నుఁ బరివేష్టించి వచ్చుచుండఁగా, నప్పసెల్లెలయిన యా దేవకికిఁ బ్రియము సేయఁ గోరి, యా తేరినెక్కి దానిని దోలుటకై గుఱ్ఱముల వాగెలను జేతం బూనినవాఁ డయ్యెను. అంతఁ దండ్రియగు దేవకుఁడు పుత్త్రికయందు మిక్కిలియు మక్కువగలవాఁడు కావునఁ దన కన్నకూఁతురయిన దేవకికి బంగారు పూనూలికలచే వెలుంగుచున్న యేనుంగుల నన్నూఱిటి, బదియేనువేల గుఱ్ఱములను, వేయు నెనమన్నూఱు రథములను, చక్కఁగ నలంకృతలై చొక్కపుఁ గొమిరె ప్రాయంబు గలుగుచున్న దాసీజనంబుల నిన్నూఱుగురను పల్లకీలు మొదలగు వాహనములను నరణముగా నిచ్చెను. వధూవరులు పయనంబగుట కుపక్రమించునపుడు మంగళార్థములుగా శంఖములయుఁ దూర్యములయు మృదంగములయు దుందుభులయు ధ్వని లొక్కుమ్మడిఁ జెలంగెను.

అట్లు పయనమై పోవుమార్గమున గుఱ్ఱముల వాగెలు పూని తోలుచున్న కంసునితో నొక యశరీరవాణి 'ఓరీ' యని పిలిచి ''నీవు పతిగృహమునకుఁ గొంపోవుచున్న యీ పడఁతి యెనిమిదవ చూలు నిన్నుఁ జంపఁగలదు సుమీ. ఇస్సీ! ఇది తెలియవుగా'' యనెను. ఇట్లు చెప్పఁగా నీ భోజకులపాంసనుఁడైన యా పాపాత్ముఁ డెంతయు మూర్ఖుఁడు కావునఁ దన చెల్లెలిని జంపు తెంపునకుఁ బూని, చేత ఖడ్గము గొని, దెప్పరంబున నా బిడ్డ కొప్పుఁ బట్టుకొనెను. చెల్లెలని తలంపక చంపునట్టి కుచ్చితపుఁ బనికి నొడిగట్టియున్న యా సిగ్గుమాలిన కట్టిఁడివానినిఁ జూచి వసుదేవుఁడు మిక్కిలియు బుద్ధిమంతుఁడు గావునఁ దిన్నని మాటల మెట్టుపఱచుచు ''నీ గుణములు శూరుల కెల్లఁ గొనియాడఁ దగినవి కదా! మఱి నీవో భోజకులమునకెల్ల వన్నెఁదెచ్చు కన్నాకవు. ఇట్టి నీవు తుదిఁ బోయి పోయి యొక యాఁడుదానిని అందును బెండ్లియై పతిగృహప్రవేశమను శుభకర్మము నాచరించుచున్నదానిని, మీఁదుమిక్కిలి నీ చెలియలిని నెట్లు చంపఁ బూనితివో కదా!... సౌమ్యా, నీకు మరణభయ మీపడఁతివలనఁ గలుగదు గదా. అశరీరవాణి నీకు భయము గలుగు నని

చెప్పినదియు, నీకును భయము పుట్టియున్నదియు దీనిపుత్త్రులవలననే. కాని నా పుత్త్రులను నీ కప్పగించెదను" అనెను. కంసుఁడు నా వసుదేవునిమాటల యభిప్రాయము నెఱిఁగి, తన చెల్లెలిని జంపక యరిగెను. వసుదేవుఁడు నందులకుఁ బ్రీతుఁడై యా కంసు నెంతయుఁ గొనియాడి తన గృహమునకుఁ బ్రవేశించెను.

అంత దేవకికిఁ జూలు గలుగఁగా సర్వదేవతాప్రాయమైన యాముద్దియుఁ, నేఁటేఁట నొక్కొక్కరుగాఁ గొడుకుల నెనమండ్రను నొక్క కూఁతును గాంచెను. అంత వసుదేవుఁడు మొట్టమొదటఁ దాను గన్న కొమరునిఁ గీర్తిమంతుఁ డనువానిని, దా నన్నృతమునకు మిక్కిలియు వెనుదీయువాఁడు కాన, దుఃఖంబునఁ గంసునికిఁ దెచ్చి యర్పించెను ఓ పరీక్షిన్మహారాజా, సాధువులకు సైఁపరాని దెయ్యది? ఎఱుకగలవారికి నిష్ట మెయ్యది? నీచులకుఁ జేయరాని దెయ్యది? ధృతిమంతులకు దిగవిడువరాని దెయ్యది? ఎద్దియు గల్గదు. అట్లా వసుదేవుఁడు సుఖము గలిగినను దుఃఖము గలిగినను సమముగాఁ బాటించి, యాడిన మాటయందుఁ దప్పక నిలిచిన యా నిలుకడకుఁ గంసుఁడు మనంబున సంతుష్టుఁడై యల్ల నవ్వుచు నతనితో "ఈ కుమారుని నింటికి మరలఁ గొనిపొమ్ము. నాకు వీనివలన భయము లేదు సుమీ. మీ యిరువురకుఁ బుట్టు నెనిమిదవపుత్త్రుని గదా దైవము నాకు మృత్యువుగా విధించి యున్నది! కావున వీనితోఁ బనేమి?" యనెను. వసుదేవుఁడును వల్లె యని యా యల్లారుఁగొడుకు నెత్తికొని యింటికిఁ బోయెను. కాని, యా కంసుఁడు మనస్సు కుదురు లేనివాఁడు పాపాత్ముఁడు గాన నెప్పు డేమి మరలఁ బడునో యని వాఁ డాడిన యా తిన్నని మాటను బాటిగాఁ గయికొనక యులుకుచునే యుండెను.

భగవంతుఁడగు నారదుఁ డొకనాఁడు కంసుని గృహమునకుఁ బోయి వానితో "ఓయీ, వ్రేపల్లెయందున్న నందుఁడు మొదలయిన గోపకులును, వసుదేవుఁడు మొదలయిన యాదవులు, నీ యిరుదెఱఁగులవారి పడఁతులును, మఱియు వీరల జ్ఞాతులును బంధువులును సుహృదులును నెల్లవారును దేవాంశజనితులగుటంబట్టి దేవతాసములు. కంసా, నీవును, నిన్ననువర్తించుచున్న వారలందఱును నసురసంపత్తినిబుట్టినవారు. కావుననే వీరు లోకమున కుపద్రవముఁ గావించుచున్నవారు. ఇట్లు భూమికి బరువై యురవడించుచున్న దుండగీండ్రగు దైత్యుల నెల్ల భగవంతుఁడగు విష్ణుఁడు వధింప నుద్యమించి యున్నవాఁడు" అని చెప్పెను. ఆ ఋషి వెడలిపోఁగానే, కంసుఁడు యాదవులు దేవాంశసంభవు లనియు విష్ణుదేవుఁడు తన్ను వధించుటకై దేవకిగర్భమందు సంభవించుననియు నెఱింగి, కలంగంబాఱి, దేవకిని వసుదేవునిబట్టి సంకెలలు వైచి చెఱయందు బంధించి, వారికిఁ బుత్రులు పుట్టుచునుండఁగా నొక్కొక్కనిబట్టి, విష్ణువను జంకునను దన కరిష్టము గలుగు ననువెఱపునను జంపుచు వచ్చెను. తాను బూర్వజన్మమున విష్ణువుచే హతుఁడైన మహాసురుండగు కాలనేమి యగుటయు, నిట్టి జన్మమునఁ బుట్టియుండుటయు నారదునివాక్యమువలన నెఱింగి, యాదవులతోడి విరోధంబూని, యదుభోజాంధకుల కధిపతియుఁ దన తండ్రియు నగు నుగ్రసేనునిఁబట్టి యడంచిపుచ్చి, తానే మిక్కిలియు బలము మెఱసి శూరసేన దేశమును బరిపాలించుచుండెను; ప్రలంబుఁడు, బకుఁడు, చాణూరుఁడు, తృణావర్తుఁడు, గర్దభాసురుఁడు,

ముష్టికుఁడు, అరిష్టుఁడు, ద్వివిదుఁడు, పూతన, కేశి, ధేనుకుఁడు, మొదలగువారును, మఱియు నితరులగు బాణుఁడు నరకుఁడు మొదలగు నాసురప్రకృతులగు రాజులును, సహాయులుగా గూడి బలవంతుఁడయిన జరాసంధుని ప్రాపున నేపు మీఱి, యదువులకెల్ల నుపద్రవము గావించువాఁ డయ్యెను. ఆ యదువు లట్లు పీడితులై పెక్కండ్రు తమపట్టు వదలి కురు పాంచాల కేకయ సాల్వ విదర్భ నిషధ మగధ కోసల దేశములం జొచ్చిరి. వారిలోఁ గొందఱు కంసుని ననుసరించి కొలుచుచుండిరి.

దేవకి బిడ్డ లాఱ్గురు నిట్లు కంసునిచేతి హతులు కాఁగా, విష్ణువునంశమే యా దేవకికి నేడవగర్భముగాఁ గలిగెను. ఆ యంశమునే అనంతుఁ డందురు. ఆ గర్భము దేవకికి హర్షమును, కంసునివలని కీడుంబట్టి శోకమును బెంచున దయ్యెను. భగవంతుఁడగు విష్ణుఁడును తన్నే దిక్కుగా నమ్మియున్న యాదవులకుఁ గంసునివలనఁ గలుగు భయమును విశ్వాత్ముండు గానఁ దెలిసి, యంతఁ దన యోగమాయఁ జూచి "దేవీ, కల్యాణీ, గోసమూహములచేతను గోపకులచేతను వన్నె గులుకుచున్న వ్రేపల్లెకుఁ బొమ్ము. ఆ నందుని గోకులమందు వసుదేవుని భార్య రోహిణి యనునది యున్నది. మఱియు నతని భార్యలు తక్కిన వారు కంసునికి వెఱచి యందుఁ బర్వతబిలాదుల వివరములందు దాగియున్నవారు. దేవకి యుదరమందు నాయంశము శేషుం డనఁబడి యున్నది. అది యా మగువ యుదరమునుండి సంకర్షించి రోహిణీదేవి యుదరమందుఁ జొప్పింపుము. అంత నేను నా యంశభూతుఁ డగు శేషునితోడ, శుభాత్మురాలా, దేవకికిఁ బుత్రుఁ డనై పుట్టెదను. నీవు నందుని పత్ని యగు యశోదయందుఁ బుట్టఁగలవు. నీవు సమస్తము లయిన కామితములను వరములను నొసంగుచుండువు. ఇంతే కాదు. సమ[illegible] పదా తల కెల్ల నీశ్వరివై యుండుటవలన మనుజులు నిన్ను నానావిధముల కానుక లొసంగియుఁ బూజలు గావించియు నర్చించుచుండఁగలరు. మఱియు నీకు నరులు భూతలమునఁ బెక్కులు నామధేయములను స్థానములను గల్పింపఁ గలరు. నీవు దుర్గ, భద్రకాళి, విజయ, వైష్ణవి, కుముద, చండిక, కృష్ణ, మాధవి, కన్యక, మాయ, నారాయణి, ఈశాన, శారద, అంబిక యనెడు నామములు గల్పింతురు. ఆ యనంతు నా గర్భమునుండి సంకర్షించుటవలన సంకర్షణుఁ డనియు, లోకులను రమింపఁజేయుట వలన రాముఁ డనియు, బలాతిశయమును బట్టి బలభద్రుఁ డనియు భూమియందు జనులాడుదురు" అని యానతిచ్చెను.

ఆ యోగమాయయు నా వచనమును వల్లె యని ప్రతిగ్రహించి, యద్దేవునకుఁ బ్రదక్షిణము గావించి, భూమికిం బోయి, భగవంతుఁ డానతిచ్చిన చొప్పునఁ గావించెను. యోగనిద్ర దేవకి గర్భమును రోహిణీదేవిని బొందింపఁగాఁ బురజనులు 'అహా! దేవకికి గర్భము జాఱిపోయినది' యని బిగ్గఱగఁ జెప్పుకొనఁజొచ్చిరి. అంత విశ్వాత్ముఁ డగు భగవంతుఁడు భక్తులకెల్ల నభయప్రదుండు గావునఁ దనయంశమగు శేషునితోఁగూడ వసుదేవుని (పుత్త్రత్వమునకై యతని) హృదయమును దొలుతఁ బ్రవేశించెను. అతఁడును బరమపురుషుని తేజంబును దాల్చి సూర్యుండుం బోలె నెంతయుఁ దేజంబునఁ బ్రకాశించుచుండెను......అంత సమస్తజనంబులకు మంగళప్రదంబై యప్రచ్యుతంబయిన సంకల్పజ్ఞానము గలిగి, సమస్తచేతనాచేతన శరీరకమై, యాత్మభూతమై వెలుఁగు భగవంతుని, వసుదేవునికి హృదయస్థుం డగు వానిని

దేవకీదేవి. మబ్బులయందున్న యానందకరుం డగు చందమామను దూర్పుదిక్కువలెనే గర్భమునఁ దాల్చిన దయ్యెను. కంసుఁ డంత నా కంజాక్షిని జూచి "ఈబిడ యింతకు మును పెన్నఁడు నింత తేజస్వినిగ నుండ లేదు. కాన నా ప్రాణములు హరించుటకై హరి దీని గర్భవివరమును దప్పక పొందియున్నాఁడు. ఇది నిజము. నే నిపు డతనిని మట్టుపెట్టుటకై చేయవలసిన కర్తవ్యమేమి? దీనిఁ జంపి నెమ్మదినుండు నంటినా, ఇది యాఁడుద, అందును జెలియాలు, మఱియును జూలాలు. ఇట్టిదానిని జంపితినేని నాయశస్సును సిరియు నాయువును బ్రుంగును" అని వెనుదీసెను. వాఁడు కూర్చున్నప్పుడును బరుండునపుడును, నిలుచున్నప్పుడును, ఆహారములు గుడుచుచున్నప్పుడును నిటునటు దిరుగులాడుచున్నప్పుడును, శయనములు ద్రాపుచున్నప్పుడును హృషీకేశుండగు హరిని జూచుచుండెను. వానికి జగమంతయు హరిమయముగాఁ దోఁచెను.

అంత బ్రహ్మాదులు – మునులును దేవతలును దదనుచరులును వెంబడించిరా, ధిషణాత్మకుండునౌ దేవకీగర్భస్థుండు నగు శ్రీ విష్ణుదేవుని తమకుఁ దెలిసినట్టి రీతిని దమ మది గొలఁదిని స్తుతించి యంత దివంబునకుఁ బోయిన వారయిరి.

జన్మరహితుం డగు భగవంతు డవతరించు కాలము సమస్తశుభగుణములతోఁ గూడినదై యెంతయు సొంపు పెంపారుచు నరుగుదెంచెను. భగవంతుని జన్మనక్షత్ర మగు రోహిణియుఁ బొడతెంచెను. దేవతాసమానురా లగు దేవకియందు జ్ఞానశక్తిబలాదిసమస్తకల్యాణగుణములకాశ్రయుం డగు విష్ణుండు పూర్వదిక్కునందుఁ బదియాఱు కళలతోఁ గూడిన పూర్ణచంద్రుండునుంబోలె నావిర్భవించెను. తామరసపత్రములవంటి విశాలనేత్రములును జతుర్భుజములును శంఖచక్రగదాద్యాయుధములును గలిగి యింతకు మునుపు చూచి యెఱుఁగని రూపము నింతలు గొలుపుచున్న యాయబ్బురపుఁ జిన్నిబాలుని వసుదేవుఁడు చూచెను. మఱియు నబ్బాలకుని వక్షంబున శ్రీవత్స మను మచ్చయు, నఱుతఁ గౌస్తుభమను రత్నంబును, [illegible] ంబరమును వెలయుచుండెను. అనేకము దట్టమై కారుక్రమ్మ మేఘముఁబోలె నల్లనిమిసిమిగా యు దోఁచుచుండెను. మఱియు మిక్కిలియు వెలపొడుపైన వైదూర్యాది మణులు పొదిగిన కిరీటము[illegible] కుండలములయుఁ గాంతు [illegible] ముంగురులు [illegible] కొని సొమరు చూపుచుండెను. బలువైన మొలనూలు, బాహుపురులు, కంకణములు మొదలయిన యాభరణముల రుచులచే నతఁడు మిక్కిలియు వెలుంగుచుండెను. అపు డా వసుదేవుఁడు వింతపాటుచేఁ గన్నులంతయుఁ దేరకొని విచ్చి, యా కన్నచిన్నారి సుతుని శ్రీహరిఁగ నప్పు డెఱుఁ జూచి యాకృష్ణావతార మహోత్సవమువలని సంబరమున మునిఁగి, యప్పుడే స్నానము గావించి, ముదంబు వొదల బ్రాహ్మణులకుఁ బదివేల గోవులను దన మనస్సున ధారవోసెను. అంత నతండు నిజప్రభావపటలముచే నా పురిటింటి నంతయు వెలిగించుచున్న యా చిన్నికుమారునిఁ బరమపురుషుఁడని నిశ్చయించి యంగముల కంసునివలని భయము డించి, బుద్ధికి దిట నూలుకొలిపి, వినయంబున నంగములను ముడిచి, యతని ప్రభావ మెఱిఁగి, స్తుతించెను. "నీ వవతరించి యున్నావని తెలియఁగానే యిపుడే కేల నాయుధ మెత్తికొని కంసుఁడు పాఱుతెంచును, కాన నీ దివ్యవిగ్రహమును మఱుఁగుసేయుము" అనెను.

దేవకియు చతుర్భుజాదు లయిన పరమపురుషలక్షణములతోఁ గూడియున్న యా కన్నకొమరుని జూచి, మున్ను కంసుని భయమున విన్ననై యుండియు నా బిడ్డనికి దైవశక్తి కలిగెనని తెలిసి మిగుల ప్రేమ నివ్వటిల్లుచుండ నతని స్తుతించెను. "నీ వవతరించినదని యీ నృశంసుఁ డేమి సేయునో యని యెంతో కలంగి దిగులుపడుచున్నాను, విశ్వాత్మా. కాఁబట్టి శంఖచక్రగదాపద్మవిరాజమానమై సిరిఁ గులుకుచు నలౌకికమై చతుర్భుజముల వెలయుచున్న యీరూపము నుపసంహరింపుము" అనెను. అంత నా భగవంతుఁడు తన తల్లిదండ్రులు చూచుచుండఁగనే తటాలునఁ దన మాయచేత సామాన్యమగు నొక మనుష్యశిశు వయ్యెను.

వసుదేవుఁడును తన పుత్రుఁడయిన భగవంతుఁడు తన కానతిచ్చియున్న చొప్పున గావించువాఁడై యాబిడ్డనిఁ గేల నెత్తికొని యాపురిటింటినుండి వెలుపలఁ గొనిపోవ నుంకించెను. ఆసమయమందే నందుని యిల్లాల యగు యశోదకు యోగమాయ చిన్నికూతురై జనించెను. ఇంద్రియవ్యాపారములను ఆమె హరించుటచే ద్వారపాలకులును పురజనులును మైమఱచి నిదురించుచుండిరి. వాకిళ్ళన్నియు సూర్యునికిఁ జీకట్లుం బోలెఁ దమంతట విచ్చి తెఱచుకొన్న వయ్యె! పర్జన్యుఁడు పురజనులు మేలుకొనకుండునట్లు ఉఱుముచు వాన గురియుచుండెను. యమునానది గట్లొరసికొనుచుఁ బ్రవహించుచుండెను, కాని సీతాపతి యగు రామునికి సముద్రుండుంబోలె నా వసుదేవునకుఁ ద్రోవ యొసంగెను. వసుదేవుఁడు నందుని మందను జేరి, చిన్నికృష్ణుని యశోదశయ్యాయం దొయ్యన నునిచి యాయమకన్న కూతు నెత్తుకొని మరలఁ దన యిలు వచ్చి చేరెను. ఎప్పటివలె నుండెను. ద్వారములు మునుపటివలె తమంత మూసికొన్నవి.

ఆబిడ్డ యావురని యేడువఁగా, నా చప్పుడు విని కావలి వారు కంసునకుఁ జెప్పిరి. కంసుఁడును కడు వేగఁ బురిటింటికి వచ్చి చెలియలి కూఁతును బట్టుకొని పుడమిని తాతిపయిని బడఁ గొట్టఁ బైకెత్తెను. అబ్బా, ఆ యోగమాయాదేవి కంసుని కేలనుండి నేలం బడక యుప్పరంబున కెగసి నిజస్వరూపముఁ దాల్చి "ఓరీ, మూఢా, నిన్నుఁ దుదముట్టించు నీ శత్రువు ఒకచోటఁ బుట్టియున్నాఁడు. దీనులయిన కూనలను రిత్తకు రిత్త చంపకు" మని కంసు నదల్చి, భూతలమున పలుతావుల పలుపేరుల వెలసెను. కంసుఁ డంత దేవకిని వసుదేవునకును సంకెలను విడిపించి "పుత్రఘాతకుఁడ నగు నాదుండగము క్షమింపుఁ" డని వారి యడుగులను బట్టుకొనెను. వారు మనస్సు కలంక మాని తిన్నని మాటల వీడుకొలుపఁగాఁ గంసుఁడు తన గృహమున కరిగెను.

ఆ రేయి గడవఁగానే కంసుఁడు తన మంత్రులను బిలిపించి యోగమాయ చెప్పిన దంతయుఁ దెలిపెను. సాధువులను హింసించిన విష్ణువు హింసితుఁ డగు నని, బ్రహ్మహింస తనకు హితమని భ్రమించి రక్కసుల నందు కాజ్ఞాపించెను.

నందుఁడు తనకుఁ గొమరుఁడు పుట్టఁగానే మిక్కిలియు సుప్పొంగి, శుచియై, వేదవిదులయిన విప్రుల రావించి స్వస్తివాచనికము జదివించి, బిడ్డకు జాతకర్మము జేయించి పితృదేవతార్చనల విధ్యుక్తక్రమంబున జరిపినవాఁడయ్యెను.

కృష్ణజననము *

శ్రీ మాడభూషి వేంకటాచార్యులుగారు

వన్నెమాడువులను వరలు గోష్ఠిపురాన వెన్నుఁ డుద్భవింపఁ జెన్నమీఱఁ
జమురు నున్ని గొని వసంతంబు లాడంగఁ బంక మయ్యెఁ గృష్ణుప్రాంగణంబు.

పరువులెత్తువారుఁ, బడువారు, ముద సూరఁ బెనఁగువారు, నేడి బిడ్డఁ డనుచు
నెమకువారు, వాయిదము గొట్టఁ బాడువా రాడువారు నైరి యాలపల్లె. 2

ఆడుమ వాసి చెల్వ మెసఁగ బిడ్డఁడు వుట్టఁ జూడఁబోవువారుఁ, జూచి మరలు
వారు, వీని సాటి రా రెవ్వరితఁడు శ్రవణపతి, జగ మేలు ననెడి వారె!

ఉట్లఁ దెచ్చి ముంగి నురలించి యావువా ర్పాలు పెఱుఁగు నేయి పంచువారు
నెఱికురు ల్వీడంగ నెఱపి నాట్యము తెల్వి కూటకత్తె రయిరి గొల్ల లచట. 4

గట్టి త్రాటియుట్లుఁ, గఱకైన గొడ్డండ్లు, మొగలిసజ్జ దండమును, చెలంగ
మొల్లపూవుదంతముల గొల్ల లపుడు 'నెయ్యాడ' § లాట లాడి రాలపల్లె.

కాలు కేలు నిమిరి గంగాళిపు న్నీటఁ జక్క నార్చి చిన్ని చాయపసుపు
నాల్కఁ గీచినట్టి నాతికి వా సూప బిడ్డనోటఁ గాంచె విశ్వ మామె.

విశ్వ మట్లు గాంచి వెలఁదుకసఖులెల్ల గొల్లబిడ్డ గాఁడు, గొప్పదైవ
మఖిలసుగుణశీలుఁ డగు మేటిబాలుఁడు మాయకాఁ డటంచు మలయువారె.

పదిదినములు గడవఁ బిదప రెండవనాఁడు అన్నిదిక్కులను జయధ్వజంబు
నిల్పి కొండదాల్పు నేర్పుకానినిఁ గేలఁ గొనుచు సంతసిలిరి గొల్లలెల్ల. 8

పండఁబెట్టఁ దొట్ల పగులఁ దన్నును, జంక నెత్తుకొన్న నొడల నెల్ల విఱుచుఁ
జిక్కఁబట్టి ఱొమ్ము సేర్పఁ గడ్పునఁ బాలు నోర్వ కలసి సోతి నువిదలార. 9

వరిపయిరులమళ్ళ వరగోష్ఠిపురమందు సామి యవతరించు చందమెల్ల
వెలయఁ జెప్పు విప్రవిష్ణుచిత్తులపాట లివి పఠించువారి కెడరు లేదు. 10

---

* శ్రీ విష్ణుచిత్తుడను వైష్ణవ దివ్యసూరి రచించిన 473 గేయాల మాలికలో ఒక దశకమునకిది యనువాదము.

§ 'నెయ్యాడల్' - ఇది గొల్లలాడుకొను నొకయాటకు తమిళమున పేరు.

అహంకారనిరాసము

శంకరాచార్యులనుగూర్చి ముచ్చటైన ఐతిహ్య మొకటి చెప్పుచుందురు. ఆయన యొద్దనుండిన శిష్యులలో నొకనికి చిరకాల మాయన యెట్టియుపదేశమును చేయకుండెను. ఒకనాడు ఒంటరిగ కూర్చున్న శ్రీ శంకరాచార్యులకు వెనుకవైపునుండి అడుగులచప్పుడు వినవచ్చెను. "ఎవరక్కడ" అని ఆచార్యులడిగిరి. "నే" నని ఆ శిష్యుడు బదులు చెప్పెను. వెంటనే మహాచార్యు డిట్లనెను. "ఈ 'నే' ననునది నీకంత ప్రియముగ నున్నచో అందు యావద్విశ్వ మిముడునట్లుగా దానిని విస్తరించుకొనుము, లేదా దానిని పూర్తిగా త్రోసి రాజనుము."

శ్రీ రామకృష్ణుని శిష్యులిద్దఱిలో శ్రీ శంకరుల యీ యుపదేశద్వయ మనుష్ఠిత మైనది. అందొకరు శ్రీ వివేకానందస్వామి, రెండవయతడు నాగమహాశయుడు. ఈ యిద్దఱి నిరహంకారతనుగూర్చి శ్రీ రామకృష్ణుని మఱొక శిష్యుడగు గిరీశచంద్రఘోషు సచమత్కారముగ ఇట్లనెను: అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండములను తనలో ఇముడ్చుకొనజాలినంతగా విస్తరింపజేసికొన్న శ్రీ వివేకానందస్వాముల అహంత మాయాజాలమున పట్టనందున ఆయన అందులో చిక్కుకోలేదు. నాగమహాశయుడు తన అహంతను పరమాణువుకన్నను అత్యంతసూక్ష్మమగునట్లుగా గుదించుకొన్నందున మాయాజాలమున చిక్కుకొనక దాని స్థూలరంధ్రముల గుండ అతడు వెలువడెను.

కోటి కొక్కరో లక్ష కొక్కరో అట్టివారు తప్ప తక్కిన మనమందఱము అహంత నంటిపెట్టుకొని యున్నందున మాయాజాలమున చిక్కుకొనియున్నాము. కావున మన కష్టాలకు అంతము లేకున్నది. ఈ 'అహంత' మనకు వశపడిననాడే మన ఆధ్యాత్మిక సాధన ప్రారంభ మగుచున్నది. ఈ యహంత అంతరించినప్పుడు, లేదా భగవంతు ననంతత్వములో లయించినప్పుడు ఆధ్యాత్మికసాధన సిద్ధి నందుచున్నది—

నేను ముక్తిని గన నేర్చు టెన్నటికో!
'నేను' చచ్చిన గల్గ నేర్చును ముక్తి

అనెడి ద్విపద శ్రీ రామకృష్ణునకు ప్రియము. దానిని తఱచుగ ఆయన వల్లించుచుండెడివాడు.

మనకు మనస్సును చైతన్యము నుండుట ఎంతనిజమో అహంత యుండుటయు అంత నిజమే. అహంత లేకున్న ఐహిక జీవితము సాగదు. కాని దానిబాధకశక్తియు అమోఘ సత్తయు మనకు పూర్తిగ తెలియకున్నవి. దయ్యాలపట్టులో ఉన్నవారివలె మనము 'అహంకారపు' చెప్పుచేతలలో ఉన్నామని అర్థము చేసికొనజాలకున్నాము. ఒక్క గంభీరసూక్తిలో శ్రీ రామకృష్ణుడు అహంతయు మాయయు ఒక్కటే అని తెల్పెను. ఆసూక్తి: "మాయ యనగా దేహధారిలోని అహంతయే కాని వేఱేదియు గాదు."

ఏకమును విశ్వవ్యాప్తము నగు తత్త్వమును మఱుగుపఱచి అనేకత్వమును గనబఱచున దేదో అదే మాయ. మనలో ఒక్కొక్కరికిని అహంతయు ఆపనినే చేయుచున్నది. కావుననే శ్రీ రామకృష్ణుడు అవి రెండు నొక్కటేయనెను. ఇతరులకంటె జగత్తునకంటె మనము వేఱని తలంపించున దేది? అహంతయే. ఈ సంకుచితాశయము నతిక్రమించి, తక్కిన జగత్తుతోను పరతత్త్వముతోను మనకు గల ఐక్యమును అనుభవమున కెంతవఱకు తెచ్చుకొందుమో అంతవఱకు మనకు మానసికాధ్యాత్మికసుస్థితి మరల గలిగినట్లే. స్విదర్లండులోని డాక్టరు సి. జి. జంగ్ అను గొప్ప మనస్తత్త్వ

శాస్త్రజ్ఞుడు ఈ విషయమును వైద్యుల కిట్లు తెలుపుచున్నాడు: "అంగినుండి కత్తిరింపబడ్డ అంగమువలె, మానవతతినుండియు పరమాత్మ నుండియు వేఱుపరుచే అహంత నావరించిన రోగము అని మనోవైద్యు లంగీకరింపగల్గి యుండవలెను." భవరోగమును మాన్పుకో గోరు సాధకులకు ఇది విలువగల సూచనయే.

మానవునిలో అంతిరముగను తనివి నొందింప రానిదిగను సౌఖ్యబుభుక్షకలదు. అహంత నంటిపెట్టుకొనియున్నంతవఱకు మానవునకు ఈ యాకలి తీఱదు. అంతవంతములగు వానివలన సౌఖ్యము గలుగదు. అహంత కంతము గలదు. ఏది అనంతమో అదొక్కటే సౌఖ్యవంతము. అంతరహితమైన ఆ సౌఖ్యము మానవునిలోనే కలదనుటకు సందేహము లేదు. మఱి వానిని సౌఖ్యము నందనీయక ఆటంకపఱచున దేది? ఆటంకపఱచునది అహంకారమే అనుచున్నాడు శ్రీ శంకరాచార్యుడు.

> బ్రహ్మానన్దనిధి ర్మహాబలవతా
> హఙ్కారఘోరాహినా
> సంవేష్ట్యాత్మని రక్ష్యతే
> గుణమయై శ్చణ్డై స్త్రిభి ర్మస్తకైః
> విజ్ఞానాఖ్యమహాసినా ద్యుతిమతా
> విచ్ఛిద్య శీర్షత్రయం
> నిర్మూల్యాహి మిమం నిధిం సుఖకరం
> ధీరో ఽనుభోక్తుం క్షమః.
>
> (వివేకచూడామణి 302)

హృదయక్షేత్రములో బ్రహ్మానంద మను బంగారుపాతర ఉన్నది. మహాబలవంతమగు నహంకార మనెడి భయంకరసర్పము దానిని చుట్టుకొని కాపాడుచున్నది. వాడిమి గల పడగలు దానికి మూడున్నవి. సత్త్వము రజస్సు తమస్సు అను మూడుగుణములే ఆ మూడు పడగలు. లక్ష కొకడో కోటి కొకడో ధీరుడు తళతళలాడు విజ్ఞాన మనెడి పెద్దకత్తితో ఆ మూడుపడగలను కోసి సర్పమును నిర్మూలించి, సుఖకరమగు నానిధిని అనుభవింపసమర్థుడగును.

వ్యాధికి కారణమెఱుగక వైద్యుడు దానిని మాన్పజాలడు. ఆధ్యాత్మికసాధకులయు బోధకులయు దృక్పథమున సుస్థితిని చెడగొట్టు వ్యాధికి కారకము అహంకారమే. దానికి ప్రతిక్రియ చేయగల్గవలె ననిన దానిపుట్టువును వృద్ధిని, మనల బాధించుటకై అది దాల్చు రూపములను ఎఱుగవలెను. సకలమతములును అహంకారనిర్మూలనమే బ్రహ్మైక్యమునకు మొదటిమెట్టుగ చెప్పుచున్నవి. ఈఏకకంఠ్యము యాదృచ్ఛికము కాదు.

ముణ్డకోపనిషత్తు (III-i) అన్యాపదేశ రీతిలో ఇట్లు చెప్పుచున్నది—

> ద్వా సుపర్ణా సయుజా సఖాయా
> సమానం వృక్షం పరిషస్వజాతే
> తయో రన్యః పిప్పలం స్వాద్వత్త్య
> నశ్న న్నన్యో ఽభిచాకశీతి.

సదా కూడియుండునవి మిత్రములు సమానాభివ్యక్తికారణములు గలవి చక్కని ఱెక్కలు గలవియు నగు రెండుపక్షులు (జీవుడు–ఈశ్వరుడు) (శరీరమనెడి) ఒక్కవృక్షమునే అధిష్ఠానముగా బడసి నెలకొనియున్నవి. మూలము ఊర్ధ్వమునను శాఖలు క్రిందను నుండు క్షేత్ర మనెడి యశ్వత్థవృక్షమిది. సకలప్రాణుల కర్మఫలముల కిది ఆశ్రయమై యున్నది. ఇందు నెలకొన్న యాపక్షులం దొకటి(జీవాత్మ) అనేకవిచిత్రవేదనాస్వాదరూపమగు సుఖదుఃఖలక్షణమగు ఫలమును భక్షించుచున్నది. నిత్యశుద్ధముక్తస్వభావము గల్గి సర్వజ్ఞము సర్వ

సత్త్వోపాధియగు ఈశ్వరుడు అను రెండవ పక్షి ఫలమును తినక చూచుచుండును. భోజ్యములను భోక్తలను ప్రేరించుచు నిత్యసాక్షిత్వ సత్తామాత్రముగ నుండు ననుట. మరి శ్లోక వ్యాఖ్యలో శ్రీ శంకరులీయహంకార మూలము నిట్లు వివరించియున్నారు-శరీర మనెడి ఆ వృక్షమందే జీవుడు అవిద్యాకామకర్మఫలరాగాది గురుభారాక్రాంతుడై కడలి నీట సొరకాయ వలె దేహమే ఆత్మ అనెడి భ్రాంతిలో మునిగి 'ఈ దేహమే నేను, ఫలానావారి పుత్త్రుడను, మనుమడను, కృశించియున్నాను. బలిసియున్నాను, గుణవంతుడను, గుణరహితుడను, సుఖిని, దుఃఖిని, ఈ దేహమునకంటె వేరేమియు లే' దనుచు తిర్యఙ్మనుష్యాదియోనులలో పుట్టుచు చచ్చుచు బంధువుల కూడుచు వీడుచు నుండును. దీనుడై పరితపించును. (పెక్కు జన్మ లిట్లు గడవగా ఒకానొకప్పుడు సంచితధర్మఫలముగా పరమకారుణికుడగు గురునిప్రాపు లభించును. గురు వితనికి యోగ మూపదేశించును. ఆ మార్గమున నితనికి శమదమాదిగుణసంపదయు ఈశ్వరసాక్షాత్కారమును గల్గును. 'సకలజగదాత్మ అతడే, అతడే నేను' అనుట గుర్తింపబడగానే జీవుని సకల శోకములు తుడిచివేయబడినట్లుగ అంతరించును'')

దేహాత్మ భ్రాంతియే అహంకారమునకు మొదటికారణము, మూలకారణము. లౌకికపు మనుగడలోని చీకాకులు సుఖదుఃఖములు జనన మరణములు మున్నగు వానికెల్ల కారణము ఇదే. దేహాత్మ భ్రాంతితోగూడనే మనః ప్రముఖేంద్రియములు తా ననెడి భ్రాంతియు గల్గుచున్నది. 'దృగ్దర్శనశక్త్యోరేకాత్మతైవాస్మితా' ''దృక్కరణమే ద్రష్ట —— భ్రాంతియే అహంకార'' మని పతంజలి సూత్రించెను. శుద్ధుడు ముక్తుడునగు ఆత్మయే ద్రష్ట, దృక్కరణములో జ్ఞానేంద్రియము లన్నియు మనస్సునుగూడ జేరియున్నవి. ఇవి బాహ్యప్రపంచానుభవము నొందుటకు సాధనములు. ఈ సాధనములతో పరమాత్మ తాదాత్మ్యము నొందుటే 'అస్మిత' (= అహంకారము.) 'నేను మనస్స' ననియు, 'సంకల్పము' ననియు 'నాకు కోపమువచ్చిన' దనియు 'నేను సుఖి' ననియు మనము చెప్పుచుందుము. అజ్ఞానముచే అంతఃకరణముతో మనసును తాదాత్మ్యమును బొందుటే ఈ భ్రాంతికి కారణము.

అహంకారతత్త్వమును శ్రీరామకృష్ణుని యీ సుభాషితము మరింత స్పష్టపఱచుచున్నది:- పొయ్యిలో నిప్పున్నది. కావున దానిపై నుంచిన పాత్రలో బియ్యమును పప్పును ఉర్లగడ్డలును తిక్కన కూరగాయలును కుతకుత ఉడుకుచున్నవి. 'ఇదిగో మే మిచ్చట నున్నాము ఇచ్చట గంతులిడుచున్నాము' అని అవి తెలుపుకొనుచున్నట్లు అనిపించును. మన దేహమే పాత్ర, మనస్సును బుద్ధియు జలము. ఇంద్రియ విషయములే బియ్యము కూరగాయలు మున్నగునవి. ఇంద్రియములే తా ననెడు తలంపు ''నేను ఉడుకుచున్నా'' నని చెప్పించును. సచ్చిదానందమే నిప్పు.''

పాత్రస్థానీయమగు దేహము అహంకారమును ఏర్పఱచుటలో అంతటికిని మూలము. అంతట వేగముగా మనస్సును బుద్ధియు ఇంద్రియములును ఇంద్రియ విషయములును పనిచేయుచున్నవి. పరమాత్మ ఏమో నిప్పువలె అగపడకుండును. భగవద్గీత సప్తమాధ్యాయ భాష్యములో శ్రీశంకరులు 'అహంకార' వివరణము కావించియున్నారు. అచట వారు 'అహఙ్కార ఏవ హి సర్వస్య ప్రవృత్తిబీజం దృష్టం లోకే' ''లోకమున ఎల్లరను వారివారి

పనులలో ప్రవర్తింపచేయు బీజము అహంకారమే అనుట స్పష్టము" అన్నారు. అజ్ఞానము దాల్చు తొలిరూప మీ యహంకార మని ఆచార్యులవారు వివేకచూడామణిలో కన బఱచి యున్నారు.

మానవునిలో అహంకారము చాల లోతున వేరులు పాఱియున్నది. మాటాడుచున్నప్పుడును, నడచుచున్నప్పుడును పని చేయుచున్నప్పుడును ప్రార్థించుచున్నప్పుడును, భుజించుచున్నప్పుడును ధ్యానించుచున్నప్పుడును— ఈ అహంకార మెంతగనో ఉన్నది. నేపథ్యగానమునవలె అది అవిచ్ఛిన్నముగ సాగుచునే యుండును. జాగ్రత్స్వప్నదశలలో అహంకారమును తప్పించుకోజాలము (గాఢ సుషుప్తిలో మాత్రమే ఇది తనకు కారణమైన అవిద్యలో అడగియుండును.) కావున అహంకారమును తొలగించుకొనుటకై పోరాటము సదా సాగుచుండవలసినదే. ఆధ్యాత్మిక సాధకుడు యావజ్జీవము అహంకారముతో పోరు సాగించుచునే యుండవలయును.

దానిని జయించు మార్గములు ఉపాయము లున్నవి. వాని నెఱిగి వినియోగించుకొన్నచో పోరాటపు పరిశ్రమ తగ్గును. యోగులు మహర్షులును ఈ మార్గములచేతను ఉపాయముల చేతను నెగ్గిరి. కావున మనలనుసైతము వి నెగ్గింపగలవు. అహంకారనిరాసమార్గములు స్థూలముగ నాలుగు విధములు 1. పొరలొలుచుట. 2. పరివిపఱచుట 3. వేఱులోహమును బంగరముగా చేసినరీతిలో మార్పొందించుట. 4. 'నేను కాను నీవే' అను పదతి.

పొరలొలుచు పదతి

ఇది శ్రీరామకృష్ణుని ఈ క్రింది సూక్తిలో వివృతమై యున్నది:— "ఎవడైనను తన్ను విభజించి చూచుకొన్నచో 'నేను' అను పదార్థ మతనికి గోచరింపనే గోచరింపదు. ఒక ఉల్లిగడ్డను దీసికొనుము. పైనున్న మెట్టపొరను మొదట ఒలిచివేయుము. లోపల గట్టి తెల్ల పొరలు కానిపించును. ఒక్కొక్క దానినిగా ఆపొరలనుగూడ ఒలిచివేయుము. లోపల వేఱే మియు నుండదు. ఆదశలో మానవునకు తన యహంకారపుటునికి పూర్తిగ అదృశ్యమగును. దానిని వెదకుటకు ఎవరు మిగిలియున్నారు?

తపబోధనలను సుగమములుగా చేయుటకు తగిన యుపమానములను ఉదాహరణములను చూపు నసాధారణప్రజ్ఞ శ్రీరామకృష్ణునకు గలదు. ఉల్లిగడ్డయుపమానము ఎంత యుక్తమైనదియు ఆలోచింపవలెను. మనకు స్పష్టమగును. దేహమునే ఆత్మ అనుకొను భ్రాంతి రూపములోనే— మన యహంకారము చాల పుట్టుచున్నది. వివేకమును ప్రసరింపజేసితిమేని దేహ మాత్మ కాదనుట వెంటనే మనకు స్పష్టమగును. "ఈ చేయి నేనా? ఈ చరణము నేనా? ఈ రక్తమాంసాలు నేనా? ఈ యెముకలును కండలును నేనా? వీనిలో నేదియు నేను కాను." ఇట్లు అహంకారపు టుల్లిగడ్డకు గల వెలుపలిపొరలు ఒలువబడి తొలగిపోవును. మఱి కొంత గాఢముగ వివేచించితిమేని 'మనస్సు నేను కాను, బుద్ధిని నేను కాను, సహజావబోధములు నేను కాను, ఉద్రిక్తభావాలు నేను కాను' అనుట తెలిసి మఱికొన్ని పొర లూడి మఱుగువడును. ఇట్లింకనింకను పొరలను ఒలుచుకొనుచు బోయితిమేని అహంకారపు జాడసైతము మదృశ్యమగును. ఈ పొరలకంటె వేఱైన 'నేను' లేదు.

ఈ పదతిలో అహంకారనిరాసము ఉపనిషత్తులందు తఱచుగ గనబడుచుండును. ఆత్మాన్వేషి యగు సాధకుడు జ్ఞానమార్గమున నిట్లు

వివేచించుచు బోవలయును. ఈ మార్గమునకు నేతినేతి (ఇది కాదు, ఇది కాదు అను) మార్గమనియు పేరు. ఇందు త్రోసివేయబడునవి దేహ మనఃప్రభృతులుమాత్రమే కాదు. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థలు కూడ త్రోసివేయబడును. ఆత్మ నావరించియుండు కోశపంచకమును తైత్తిరీయోపనిషత్తులో చెప్పుఘట్టమున మన కుపదిష్టమగు మార్గము 'ఈపొరలొలుచు' మార్గమే. కఠోపనిషత్తు కూడ కడపట,

> అఙ్గుష్ఠమాత్రః పురుషో ఽన్తరాత్మా
> సదా జనానాం హృదయే సన్నివిష్టః
> తం స్వా చ్ఛరీరా త్ప్రవృహే,
> న్ముఞ్జాది వేషీకాం ణ
> తం విద్యా చ్ఛుక్ర మమృతమ్.

"బొటనవ్రేలియంతటి ప్రమాణము గల పురుషుడు అంతరాత్మగా సదా జీవుల దేహముల నెలకొనియున్నాడు. గడ్డినుండి ఈనపుల్లను ఒలిచి కైకొన్నట్లు, దృఢచిత్తముతో ఒడలినుండి పురుషుని వేఱు చేసికొనవలయును. ఆ పురుషుడే శుద్ధుడనియు అమృతుడనియు నెఱుగవలయు" నని చెప్పుచున్నది.

కాని ఈ పద్ధతి మహాసత్త్వులకే కాని సామాన్యులకు దుష్కరమనుట నిస్సందేహము.

విరివిపఱచు పద్ధతి

అహంకారమువలన మనకు గల్గు 'సంకోచమే' దుఃఖమునకును బంధమునకును కారణము. ఆత్మస్వరూపము అనంత మగుటచే అది ఎట్టి యవధులను సహింపదు. అహంకారమనెడి బంధమునుండి విడుపొందవలె ననిన సాధకుడు 'నేను' అను తలంపును విశ్వమునంతటిని తనలో ఇముడ్చుకొనగలంతగా విరివిపఱచుకొనవలయును. విశ్వాత్మతోడి తన ఐక్యమును అనుభవములోనికి తెచ్చుకొనవలయును. 'సమస్తము నునేనే' అను తలంపు దృఢపడుకొలదియు సంకుచితాహంకారబంధము తొలగిపోవును. ఈ యాశయము శ్రీశంకరులు నిర్వాణషట్కపు తుదిశ్లోకమున పొందుపఱచియున్నారు

> (అహం నిర్వికల్పో నిరాకారరూపో
> విభుత్వా చ్చ సర్వత్ర సర్వేన్ద్రియాణామ్
> న చాసఙ్గతం నైవ ముక్తిర్ న మేయ
> శ్చిదానన్దరూప శ్శివోఽహం శివోఽహమ్.)

> నిర్వికల్పుండను, నిరాకార
> రూపుండ, విశ్వస్వరూపుండ నేను
> సకలేంద్రియాతీత స్థానిని నుండు
> జ్ఞేయుడ గాను మోక్షితుడగా బోను
> సచ్చిదానందుండ శంభుండ శివుడ.

ఈశావాస్యోపనిషత్తులో జ్ఞానిస్వరూపమీలాగు వర్ణింపబడియున్నది—

> యస్తు సర్వాణి భూతా
> న్యాత్మన్యే వానుపశ్యతి
> సర్వభూతేషు చాత్మానం
> తతో న విజుగుప్సతే
> యస్మిన్ సర్వాణి భూతా
> న్యాత్మైవాభూ ద్విజానతః
> తత్ర కో మోహః క శ్శోక
> ఏకత్వ మనుపశ్యతః

సర్వభూతములను ఆత్మలోను ఆత్మను సర్వభూతములందును సాక్షాత్కరించుకొను నట్టివాడు దేనిని గాని ఏవగించుకొనడు. సర్వభూతములును ఆత్మయే అయినప్పుడు ఆయైక్యమును ప్రత్యక్షముగ గనుచున్న జ్ఞానికి మోహమెక్కడిది? దుఃఖమెక్కడిది?

ఈరీతిగ నహంకారనిరాస మొనర్చినవారు శుకయోగి జడభరత ప్రముఖులు. ఈ మార్గ మును సామాన్యులకు సుగమము కాదు.

మార్పొందించు పద్ధతి

ప్రాచీనకాలమున రసవాద మను నొకవిద్య అమలులో నుండెను. దానిచే వేఱులోహములు బంగారముగ మార్పొందింపబడుచుండినవి. అట్లే క్షుద్రమును రుగ్ణమును బంధకము నగు నహంకారమును ఉదారమైన దానినిగను ఆరోగ్యసంపన్నముగను బంధవిమోచకము గను మార్పొందించు పద్ధతి యొకటి కలదు.

ఐహికపరతను ఆపాదించి కామినీకాంచ నాసక్తిని నించెడి యహంకారమును శ్రీరామ కృష్ణుడు దురహంకారమని పేర్కొన్నాడు. తాను నడుమ జొచ్చుకొని జీవబ్రహ్మభేద భ్రాంతిని గలిగించుచున్నది ఈ దురహంకా రమే. నీటిపై అడ్డముగ ఒక కొయ్యను పెట్టుము. నీరు ఇరుపాయలైనట్లు కనిపించును. నిజముగ ఉన్న నీరంతయు నొక్కటే. ఆ కొయ్యవలన ఒకటి రెండైనట్లు అగపడును. అహంకారము ఆ కొయ్యవంటిది. కొయ్యను తీసివేసినచో మునుపటివలె ఒకటే నీరుండును. ఎన్నిపర్యాయములు ప్రయత్నించినను 'నేను' అను తలంపును విఱివిపఱచుకొన నెంతగా శ్రమిం చినను, తొలగినట్లు కనిపించి—అహంకారము మరల మరల కలుగుచునే యుండును. కావుననే శ్రీరామకృష్ణుడు ఇట్లనెను :—"సామాన్యు లకు అహంకారము ఎప్పుడును పోదు. రావి చెట్టును నీవు నేడు వేరంట నఱికినను రేపొక మొలక మొలవనే మొలచును, నీవు చూతువు. కాబట్టి 'నేను' అనునది యుండనే వలయునేని ఆపోకిరిని "దాసుడనైన నేను"గా నుండనిమ్ము. బ్రతికినన్ని నాళ్ళును నీవు 'ఓ స్వామీ నీవు ప్రభువవు, నేను బంటను' అని అనుసంధించు చునే ఉండవలయును. భగవద్దాసుడను భగవ ద్భక్తుడ నని అనుకొనుచుండు 'నేను' ఎవరికిని బాధకము కాదు. కాకపోవుటే కాక భగవ త్ప్రాప్తికి సాధకమును అగును. తాను దాసుడ నను భావము ఒకనికి నిక్కముగ కలుగునేని, అసలులో కననగు కామక్రోధాదులు ఆభాస మాత్రములే. కాలిపోయి నేలపై బడియున్న దారము, దూరమునుండి చూచు నీకు నిజ మైన దారమువలె అగపడవచ్చు. కాని సమీ పించి ఊదుదువేని అది నిశ్శేషముగా ఎగిరి పోవును. భగవత్ప్రాప్తి కసంతసము తన్ను భగవద్దాసునిగనో భగవద్భక్తునిగనో భావించు నాతడు ఎంతకిని హాని చేయలేడు. "పరుస వేది తాకినంతనే కత్తి బంగారుగా మాఱును. కత్తి రూపముమాత్రము నిలిచియుండును గాని అది ఎవరినిగాని గాయపఱుపజాలదు."

నేను కాను నీవే అను పద్ధతి

'కర్తను నే' నని యెంచుట అహంకార లక్షణము. కాని ఇంచుకంత ఆలోచించి చూచి నచో మానవుడు స్వప్రయత్నముచే సాధింప గల దేదియు లేదనుట స్పష్టమగును. మనలో ప్రతియొక్కనికిని స్వప్రాముఖ్యమును గూర్చిన భ్రాంతి యున్నది. కాని మనము పుట్టుటకు ముందు సాగుచున్నట్లే ఈ ప్రపంచము – దీనిని మనము వీడి యేగినపిమ్మటకూడ సాగుచుండ గల దనుటను మనసుకు తెచ్చుకొంటిమేని మన పొంగు క్రుంగును. అయినను ఈ యహంకార మేమో "మనము లేకపోయినచో మనవారి గతి ఏమగునో" అనియే మనలను తలంప జేయుచుండును. గోపురముల కడుగున వాని బరువును తమ భుజములపై మోయుచున్నట్లు కొన్ని బొమ్మలు చెక్కబడియుండును. నిజము

నకు గోపురమునకు పునాదులు వేయున్నవి, దీని బరువు నాబొమ్మలు మోయుచుండ లేదు. ఊరక మోయుచున్నట్లు కనిపించు నంతే మన భారత సాహిత్యమును మన ప్రాముఖ్యమును అట్టిదే అని శ్రీరమణమహర్షుల వారొకపరి వక్కాణించియుండిరి.

కురుక్షేత్రమున అర్జునుడు శత్రుహింపకును యుద్ధవిజయమునకును తన్ను కర్తనుగా భ్రమించి విషాదము చెందెను. అతని భ్రాంతిని గుర్తించిన శ్రీకృష్ణుడు దానిని పోగొట్టుటకై తన విశ్వరూపమును జూపెను. శత్రువులందఱు తమంతట వచ్చి అవిరామ్మార్తి వక్త్రగహ్వరమున బడి క్రమందుచుండుటను అర్జునుడు చూచెను.

మయైవైతే నిహతాః పూర్వమేవ
నిమిత్తమాత్రం భవ సవ్యసాచిన్

'ఓ సవ్యసాచీ, వీరందఱు మూందే నాచే చచ్చియున్నారు. నీవు కేవలము నిమిత్తమాత్రమవు కమ్ము' అని శ్రీకృష్ణుడు తెలియజెప్పి అతని కర్తృత్వాహంకారమును తుడిచివేసెను.

మన మందఱమును – ముఖ్యముగా ఆధ్యాత్మిక పథికులము – సంసారయుద్ధ క్షేత్రమున నున్నాము. మనము వెలుపలి శత్రువులను గెల్వగోరినను లోపలి పగతుర నణపగోరినను అర్జునుని స్థానమున నున్నాము. భగవంతుని శరణుజొత్తుమేని ఆయన అర్జునుని గెల్పించినట్లు మనలనుగూడ గెల్పించును. శరణాగతియే మనకు కర్తవ్యము—

సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య
మామేకం శరణం వ్రజ
అహం త్వా సర్వ పాపేభ్యో
మోక్షయిష్యామి మా శుచః.

"సర్వధర్మములను వీడి నన్నే శరణు జొరుము నేను నిన్నన్నిపాపములనుండియు విముక్తినొందించెదను. శోకింపకుము" అనుటే కదా భగవద్గీతల చరమ సందేశము.

శ్రీరామకృష్ణుడును సెలవిచ్చియున్నాడు – "వెయ్యిపర్యాయములు ప్రయత్నించితివేనియు భగవదనుగ్రహము లేక నీవు దేనినిగాని సాధింపజాలవు. దేవుడు కనికరింపనిదే ఆయనను మనము సాక్షాత్కరించుకొనజాలము. ఆయన యనుగ్రహమును బడయుట అంత తేలికమైన పనియా? అహంకారము పూర్తిగా అంతరింపవలె. సాధకునకు 'కర్తను నే' నను తలంపున్నంతవఱకు దైవసాక్షాత్కారము గలుగదు."

మనఃఖేదములును ఆందోళనలును ఆయుస్సును క్షీణింపజేయుటలో మారణవ్యాధులను మించినవి. నేటి శాస్త్రవిజ్ఞానముచేత యంత్రశక్తులచేత మానవునకు తానే లోకమునకు స్వామి అను భ్రాంతి కలిగియున్నది. ఇందుచే అతని యహంకారరోగము ముదిరి జన్నియు పుట్టుకవచ్చినది. ఆసన్నిపాతము తొలగి మన శ్శరీరములు సుస్థితికి మరలవలె ననిన మానవుడు తన అహంకారము నణచుకొని తన్ను తన స్వామియైన భగవంతుని కర్పించుకొనవలయును. మానవు డట్లు చేసి మేలొందునో, చేయక కీడొందునో కాలమే నిర్ణయింపవలెను. ఐనను ఆధ్యాత్మికసిద్ధిని కాంక్షించువారు ఏదారి నన్నుకొందురో అను సందేహము లేదు.

తెలిసికోవలసిన విలువలు - 1

కాలపువిలువ - సోమరితనపు చెడుగులు

గడచిపోయిన దినములు ఎప్పటికిని గడచిపోయినవే. రానున్న దినములు వచ్చునప్పటికి నీ వుండకపోవచ్చు. కావున ఓ నరుడా, గడచిపోయినదానికి వెత జెందకు. భవిష్యత్తుమీద మిక్కుటముగ ఆధారపడకు. ప్రస్తుతకాలమును సద్వినియోగపఱచుకో.

ఈక్షణము నీది, పైక్షణము భవిష్యత్కాల గర్భమున నున్నది. అది ఏమి తేగలదో నీ వెఱుగవు.

చేయ నెంచినపనిని తొందరగా చేయుము. ప్రొద్దున చేయగలపనిని సాయంకాలమునకు త్రోసిపెట్టకు.

పేదఱికమునకును బాధలకును ప్రభవము సోమరితనమే. సన్మార్గమున పాటుపడువాడు సుఖము నొందును.

పాటుపడువాడు పేదఱికమును నిర్జించును. విజయములును సుస్థితియు శ్రద్ధతో శ్రమపడు వానికి కరతలామలకములు.

సంపదను గడించినవా డెవడు? పైపదవుల నధిరోహించినవా డెవడు? విధివోచితముగ వస్త్రమాల్యాలంకరణముల దాల్చినవా డెవడు? నగరజనుల ప్రస్తుతుల నందినవా డెవడు? సలహాకర్తగా రాజసన్నిధానమున నెలకొన్నవా డెవడు? సోమరితనమును తన యింటినుండి పాఱద్రోలినవాడే, "ఓ సోమరితనమా, నీవు నా శత్రువవు" అని పల్కినవాడే!

ఆ ఉత్సాహశీలుడు పెందలకడనే నిద్ర లేచును, ఎంతో ప్రొద్దుపోయి పరుండును. ఆలోచనలచే మనస్సునకును కర్తవ్యనిర్వహణముచే మేనికిని అతడు వ్యాయామము సమకూర్చి సుశరీరకముల ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనును.

సోమరి తనకు తానే బరువు. అతనికి నిమిషమొకయుగముగా గడచును. ఇక్కడి కక్కడికి తిరుగుచుండును. తానేమి సేయునో తానే యెఱుగకుండును.

మబ్బునీడ దాటిపోయిన ట్లతనికాలము దాటిపోవును. అతనియనంతర మతనిని స్మరింప జేయున దేదియు శేషింపదు.

వ్యాయామము లేనందున అతని శరీరము చెడును. అతనికి పనుల నిర్వహింపవలె నను కోరిక యుండును గాని కదలు శక్తి యుండదు. అతని మనస్సు అంధకారావృతమై యున్నది. అతని తలంపులు గజిబిజిగా నున్నవి. అతనికి జ్ఞానమును పడయుద మను ఆతురత యున్నది కాని అందు కుద్యమము లేదు. బాదము పప్పును తినవలె నను నపేక్ష వానికున్నది, బాదముకాయను పగులగొట్టుటకు బద్ధకించును.

అతనియిల్లు తాఱుమాఱుగా నున్నది. అతని పనివాండ్రు అవిధేయులు, వారు చేయునది దుబారా. అతడు పరుగులువాఱు పెల్ల వినాశోన్ముఖముగానే. రానున్న వినాశము అతని కన్నులకు కనిపించుచున్నది, అతని వీనులకు వినిపించుచున్నది, కాని 'రాదు' 'రా' దనుచు తలడాపుచుండును. అత డొక నిర్ణయమునకు వచ్చుటకు ముందే సుడిగాలివలె వినాశ మతని ముంచివైచును. పరాభవ పశ్చాత్తాపములతో అతడు మృత్యుగర్తమున నడగిపోవును.

శ్రీ శివానందస్మృతులు - 45, 46

శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

బేలూరు మఠము
క్రీ. శ. 7-5-1929
(మంగళవారము)

ఒకానొక భక్తునికి సన్న్యాసము స్వీకరింప వలెనని చాల నిష్టముగ నుండెను. అతడు తన మనోభీష్టమును స్వాములవారికి తెల్పెను. మహాపురుషులు నీకు నిజముగ సన్న్యాసము స్వీకరింప ఇచ్ఛ యున్నచో బయలు దేఱుము. ఈ సంసారము అనిత్యమని బోధపడుట ఉత్తమమగు విషయము. ఏదో ఒక ప్రదేశమునకు పోయి నిలుకడగ ప్రబల సాధనానుష్ఠానముల సల్పుము. ఇందులో నా ఆదేశముతో గాని నిషేధముతో గాని ప్రయోజన మేమి! భగవన్నామము నాశ్రయించి, సంసారమును వీడి పోవుట అనిన మహాభాగ్యమగు విషయము. వానికృప యున్ననే ఇది సమకూడును. ప్రస్తుతము మఠములో చేరవలసిన ప్రయోజన మేమియు లేదు. మొదట సాధనానుష్ఠానములందు నిమగ్నుడవు కమ్ము. అటుపై ఏదేని ఆదేశము బొందినచో మంచిదే. అప్పుడు మఠములో చేరి శ్రీ భగవానుని పనిచేయుము.

బేలూరు మఠము
క్రీ. శ. 9-5-1929
(గురువారము)

శ్రీమహాపురుషుల పాదుకల నర్థించుచు భక్తుడొకడు జాబు వ్రాసెను. శ్రీవారి పాదుకల పూజలో పెట్టి పూజింపవలెనని వాని కోర్కె, శ్రీవారు ఈలాగు జవాబు చెప్పిరి – "పాదుకల పూజింపుము, లేకున్న వేఱేమైనను చేయుము. కావలసినది భగవంతునిపై భక్తి. భగవంతుడు అంతరంగమునే చూచును. అతడు అంతర్యామి. భక్తితో ఏమి చేసినను సరే, భగవానుడు ప్రసన్నుడగును. ప్రత్యక్షముగ చూచుట లేదా. లోకులు మట్టితో శివలింగము చేసి, పూజించి భక్తివిశ్వాసముల బడయుచున్నారు. చైతన్యము కల్గి చివరకు ముక్తులగుచున్నారు. మన్నుతో చేసిన శివుడైన నేమి? భక్తి, ప్రేమలతో పూజించినచో భగవానుడు ప్రసన్నుడై పూజను స్వీకరించును. అదే జడమగు మృణ్మయపదార్థము చిన్మయమగును. అంతియే కాక ప్రాణమయ మగును. కాని సారవస్తువు భక్తి. ఎచ్చట భక్తికలదో అచ్చటనే భగవత్కృప కలదని యెఱుంగుము. ఈ బాహ్య పూజాదులు కేవలము అవలంబనలు మాత్రమే సుమా!

శార్దూలద్వయము

నీవే తల్లియుఁ, దండ్రియుం, విభుఁడు, సన్మిత్రుండుఁ, జుట్టంబులుం;
నీవే దాతవు, దైవముం, గురుఁడు, నా నిర్వాణనిక్షేపముం;
నీవే నాదగు తోడునీడ, మఱియుం నీవే సమస్తంబుగా—
భావింతుం, భవ దన్య మే మెఱుఁగ, సాంబా, భక్తచింతామణీ.

నీ పాలం బడితిం, నిరంతరము నే నీ పాదముల్ నమ్మితిం,
నీ పద్యావళిఁ బాడుచుంటి నెపుడుం, నీకంటె న న్నెవ్వరుం
గాపాడం దొర లేఁ డటంటి, విధి నిక్కం, బింక నీ చిత్త, మో
పాపగ్రావవిభేదశంబ, శివ, సాంబా, భక్తచింతామణీ.

—శ్రీ కూచిమంచి సోమసుందర కవి.

96

శ్రీరామకృష్ణాశ్రమము
బుల్టెంప్పిల్ రోడ్డు
బసవనగుడి పోస్టు
బెంగుళూరుసిటి (మైసూరు)
20 జూన్ 1921

ప్రియ శ్రీమన్—

నీజాబును అందుటతో నీవు జతపఱచిన రూపాయినోటును చేరినవి. నూపాలమ్మ యను వ్యాధినుండి గురుదేవు ననుగ్రహమున నీవు తేప్పరిల్లితివని తెలిసి చేనెంతో సంతోషించితిని. ఎల్లప్పుడును ఎల్లయెడలను గురుదేవుడు న్ను కాపాడుచున్నాడు. అది మా నమ్మకము. మాతృదేవి యనుగ్రహభాగ్యము నీకు గల్గినది, అభ్యసించితివి. నీ జీవితము ధన్యమైనది. మహాదేవుని కాశిలో, పుణ్యహిమవత్ప్రశాంతనిలయమున పరమకృపాళు పరమపావని గంగానదీమతల్లి ప్రవహించు చోట సాధుసంగతిలో వసించుచ

ఆలాగు వసింపగనుట ఎవరికైనను మహాభాగ్యమే. వివేక వైరాగ్యములు లేనివానికి అట్టితావుల వసించు నభిలాష పొడమునా? నీలో వివేకవైరాగ్యములు తప్పక యున్నవనుట నిస్సందేహము. నీ భక్తిశ్రద్ధలును ప్రేమజ్ఞానములును నానాటికి దృఢములగును గాత. మంచుకొండలోని మంచువలె నీమనస్సు స్వచ్ఛమగును గాక, నీకు బ్రహ్మసాక్షాత్కారము గల్గును. ఇదే నా హృదయాంతర్గతమైన ప్రార్థనము.

గురుదేవునిదైన యీ శాఖాకేంద్రమునకు మేమువచ్చి పదెనిమిది దినములైనవి. మా ఆరోగ్యము బాగున్నది. ఈ డబ్బును నాకు పంపుటకంటె ఏ పేదవానికో ఇచ్చియుండిన బాగుండెడిది. ఆకొండ పరిసరాలలో పేదవారెందరో ఉన్నారు. ఏ పేదవానికో నేనే అందింతును లే. మరల నీకు ఆశీస్సులు.

నీ శ్రేయోభిలాషి
శివానందః

అనుబంధము:—'చాటు' 'కల్యాణానందు'ల కనికరమును గూర్చి తెలిసికొన్నంతనే నాకు కలిగిన ఆనంద మింతంతకాదు. అది ఎంతయు విశ్వాసోత్పాదకముగను ఉన్నది. గురుదేవుని భక్తపరిత్యాగుల దేహములలో ప్రేమగల్గు అటువంటి సహాయమునే మేము కోరునది. నిజమైన దది మహౌదార్యము! శ్రీ వివేకానందస్వామి అవతరించి భువిని సర్వించిన ఆశయము లట్టివి. ఏకారణముననైనను సరే ఈ లోకమున ఆవిష్కృతములు కావలసినవి ప్రేమసానుభూతులే 'స ఈశో ఽనిర్వచనీయ ప్రేమస్వరూపః'. బ్రహ్మమును నీ వెంతగ సాక్షాత్కరించుకొందువో అంతగా లోకము పట్ల ప్రేమానురాగములును లోకసేవయు నీ

ఎప్పుడుగాని శుష్క వేదాంతివిగ నుండకు, జాగ్రత్త! గురుదేవుని రాజ్యమున శుష్కమైన దేదియు లేదు. శుష్కవేదాంతము మన ఆదర్శమునకంటె వేరైనదని ఎఱుగుదువు గాక. అది మన ఆదర్శము కాదు—కానే కాదు.

97

శ్రీరామకృష్ణాశ్రమము
బుల్టెంప్పిల్ రోడ్డు
బసవనుడి పోస్టు
బెంగుళూరు సిటి
27 జూన్ 1921

ప్రియ శ్రీమన్—

నీజాబు చేరినది. మీ యందరి క్షేమవార్త విని నేను సంతోషించితిని. శుద్ధానందునాదు

లచ్చటనుండుటయు నీ సాహచర్యమున వారు హాయిగ నుండుటయు నాకు ఆనందదాయకములు. గురుదేవుడు నీ హృదయాభీష్టముల నెఱవేర్చును గాక. భక్తిశ్రద్ధలును జ్ఞానానురాగములును నీకు సమృద్ధిగ గల్గుగాక. ఇదే హృదయపూర్వకమైన నా ప్రార్థనము. నీ కనుకూలమైన చోటును గురుదేవుడు తప్పకుండ లభింపజేయును. వర్షాకాలమున కది ఏమంత చెడ్డచోటు కాదులే. సెప్టెంబరు అక్టోబరు నెలలలో కాశీలో రవంత జ్వరమువంటి వ్యాధి రావచ్చు. నీకు సరి యని తోచిన ట్లుండువు గాక. సదా ఒకచోటనుండి మఱొకచోటుకు త్రిప్పట చెందుచుండుట ఆధ్యాత్మిక సాధనలకు తోడ్పడదు. సంకల్పమునకు కావలసినటు నడచుకో.

మహారాజు (బ్రహ్మానందస్వామి) గారి ఆరోగ్యము బాగున్నది. నాతోసహా తక్కిన అందఱును క్షేమముగా నున్నారు. మీకందఱికీ నా హృదయపూర్వక ప్రేమానురాగాశీస్సులు. సీతాపతి అమరనాథ క్షేత్రమును దర్శింప బోనున్నా డని తెలియుచున్నది. చాల మంచి వార్త. గురుదేవుడు వారికి ప్రేమశ్రద్ధలను భక్తి జ్ఞానములను ప్రసాదించును గాక, వారి జీవితముల చరితార్థములనుగ నొనర్చుగాత. జీవిత లక్ష్యము ఇదే కాని, ఊరక పుణ్యస్థలములందు తిరుగాడుట కా దని నీవు గట్టిగా నమ్మవచ్చు. గురుదేవుని జీవితోపదేశాలు సదా నీ జ్ఞప్తియం దుండనీ. ఇంక నేమి వ్రాయుదును? నీ భక్తి అపారముగ పెంపొందునుగాక, నీవు భగవంతునిలోనే నిమగ్నుడవై యుండువు గాక. బయటి సాధువులను మే మంతగా గ్రహింపలేకున్నాము. ఎందఱనో చూచినాము కాని, వారు చాలవఱకును మనకు నచ్చనివారే. ఒక రిద్దఱు సరియైన సాధువులుగ కనిపించినారు.

శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

98

శ్రమము,
బెంగుళూరు సిటీ,
8 జూలై 1921.

ప్రియ శ్రీమన్—

నీ జాబు చేరినది. నీ పైకము నంతటిని దొంగ లెత్తుకొనిపోవుట మంచిదే. గురుదేవుడే అలాగు నిర్ణయించె నేమో. సర్వసంగపరిత్యాగము చేసిన సన్న్యాసులు తమయొద్ద పైకము నుంచుకోరాదు. నీ జీవితము సేవ కంకితము చేసికొన్న సన్న్యాసివి నీవు. కావున గురుదేవుడే ఒకదొంగద్వారా నీ సర్వస్వమును హరించెను. ఆయన చేసినది మంచిపని. సేవావ్రతజీవనులగు యతులయొద్ద పైక ముండ కూడదు. పైక మున్నచో భగవత్పరతంత్రత తగ్గును. కోరికలు మొగ్గును.

శంకరానందు డను యోగిని గూర్చిన విషయములు తెలిసినందుకు సంతోషము. దేవు డతనికి పరిపూర్ణజ్ఞానమును ప్రసాదించును గాక. విశుద్ధదశలో భక్తియు జ్ఞానము నొక్కటే. గురుదేవు డా విషయమును జెప్పియున్నాడు. ఆయన యనుగ్రహముచే మేమును మాజీవితములలో దానిని కొంతవఱ కనుభవమున జూచియున్నాము. ఆయన యనుగ్రహముచే ఆశల నంతరింపజేసికొనుట శక్యమే. సమాధికై తహతహపడు మనస్సులో కామములు నిలువజాలవు. లేచినంతసేపు పట్టదు అవి పడిపోవుటకు.

ఆశలు మానవుల మనస్సులకు సామాన్య లక్షణములే, కాని భగవద్భక్తుని డెందములో అవి చిరకాలము నిలువజాలవు. అక్కడ నీ మనస్సు చెదరుచున్నదనియు కావున వేచేచోటికైన పోగోరుచున్నాననియు వ్రాసియుంటివి. అది చాల మంచి తలంపే. గురుదేవుని కోరిక లెట్లుండునో చూడవోయి – అది ఇంతకంటె మేలైనదిగ ఉండవచ్చు. నీ హృదయాభీష్టము లెల్ల నెఱవేఱవలయు నని నేను ప్రార్థించుచున్నాను. పూర్తిగా దేవునందు నిమగ్నుడవై యుండుము, అప్పుడప్పుడు శ్రీ శంకరానంద స్వామిని దర్శించుచుండుము, అందుచేత తపస్సాధనలందు నీ యభిరతి పునర్నవీకృత మగును.

మే మెంతవఱకు నిట నుందుమో ఇంకను నిశ్చితము కాలేదు. తిరువాన్మూరులో నూతన మఠభవన నిర్మాణము సాగుచున్నది, అది ముగియుతరుణ మాసన్న మగుచున్నది. తులసీ మహారాజు చెప్పుచున్నట్లుగా రెండు నెలల కనంతరము సంప్రోక్షణకై మే మచ్చటికి పోవలసి యేర్పడవచ్చు. ఇంతలోగా తక్కిన చోట్లను దర్శింపవచ్చు.

నీకు నా హృదయపూర్వక ప్రేమానురాగాశీస్సులు.

ప్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

విశ్వగుణాదర్శము

శ్రీ రంగనాథానందస్వామి

(గతసంచిక తరువాయి)

ప్రశ్న — ఐహిక సంపత్సమృద్ధులచే గలిగిన విసుగు అమెరికాలోని సామాన్యప్రజలకు ఆధ్యాత్మిక సాధనలందు ఆధ్యాత్మికానుభూతు లందును ప్రవృత్తిని కలిగించుచున్నదా?

జవాబు — ఇటువంటి ఆధ్యాత్మికపరత గల్గుటకును ఆధ్యాత్మికానుభూతి నొందుటకును అచట గల అవకాశము అల్పాల్పము. తమ క్షుత్తును వారు తీర్చుకోలేకున్నారు. పెక్కు పేరులతో నొప్పుచుండు ప్రాటెస్టెంటుచర్చిలు, ఆధునికులగు అమెరికనులకు, ఇటువంటి ఆధ్యాత్మికాహారము నొసగుటకు సమర్థములు కాకున్నవి. అవి సరియైన యవకాశములనైనను సమకూర్చుట లేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు చర్చిలు నిండిపోవుచున్నవి. ఏలన వారు తమ పద్ధతిని మార్చుకొన్నారు. ఆధ్యాత్మిక పరతను కఱపుటకు బదులు వారు ఏవో సంఘసేవలను విధించుచున్నారు. వియత్నాములోని యుద్ధమును నిరసింపుడందురు. అటువంటి వేవో చెప్పుదురు. ఇప్పటి చర్చిల కార్యక్రమము లన్నియు సంఘసేవయు సాంఘిక విషయములందన్వయములే. పెక్కుచోట్లలో నే నీలాగు చెప్పవలసివచ్చినది. "ఆధ్యాత్మికపోషణగోరి ప్రజలు చర్చిలకు వత్తురు. అందుకొఱకు కావేని యీచర్చి లెంగుకొఱకు? ఇతర విధములైన పోషణ లిచ్చుటకును అన్వయము కలిగించుటకును ఇతరసంస్థ లున్నవి. చర్చిలు ఆధ్యాత్మివిషయముల నొసగకున్నచో మానవుడు రిక్తుడగును. కాథొలిక్కు చర్చిలుకూడ వారి ప్రవృత్తులు మార్చుకొన్నారు. వారును నానాటికిని మఱింతగా సంఘసేవా కార్యక్రమాలలోనే ఉద్యమించు

చున్నారు. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలను నిరాదరించుచున్నారు,

ఇప్పటి అమెరికను మానవుడు సంఘసేవా కార్యక్రమము నభిలషించుట లేదు. తన మూలపదములు పరిపుష్టి నొందునట్లుగా ఆధ్యాత్మిక పోషణ నత డర్థించుచున్నాడు. అది చెట్లకు నీరుపోయుట వంటిది. పెక్కు ఉపన్యాసాలలో నే నీలాగు వచించితిని - మీరును నీటిని చెట్లపాదులలో పోయుదురే కాని చెట్ల పూలపైని, పండ్లపైని పోయరు. మానవుల పునాదులకు పరిపుష్టిని కూర్చు నుపాయము కలదు. అదే మతము (= ఆధ్యాత్మికపరత.) దానిని సమకూర్చితివేని తక్కినవి సమంతట మే లొందగలవు. ధ్యానప్రవణసంస్థలు కొన్ని ఉన్నవి. అవియు నానాటికిని సన్నగిల్లుచున్నవి. కొన్ని అంతరించియే పోవుచున్నవి. గడియారములో పెండులము ఈ వంక కెంతదూరము వచ్చునో ఎదుటివంకకును అంతదూరము పోవునుకదా. అట్లే ఈ సంస్థలును పూర్వ సంప్రదాయములను ప్రతిఘటించి వానికి వ్యతిరిక్తమైన పరమావధిని దాకుచుండును. ఆ మార్గమునుకూడ వేదాంత మామోదింపదు.

పెక్కు విశ్వవిద్యాలయాలవారు కోరుకొన్న శీర్షికలలో "పారిశ్రామిక యుగమందలి యాధ్యాత్మికజీవిత' మనెడి దొకటి. 'కర్మల ననుష్ఠించుచు నే నీ యాత్మస్వరూపమును సాక్షాత్కరించుకో' అనుటే గీతోపదేశము. విధానమదే, అనుష్ఠానమదే అదియు, ఏకాంతమున నప్పుడప్పుడు సాగు ధ్యానానుభూతియు అమెరికనుల కావశ్యకములై యున్నవి. అది ఆంతరమైన పరిపుష్టిని చేకూర్చును. ఆ యనుభూతి గల్గినప్పు డది అత్యాశ్చర్యకరముగ నుండునని వా రనుచున్నారు.

భారతదేశమందును నిజమిది. పెక్కుండ్రు యువకులు గంగాస్నానము దేవాలయగమనము పుష్పసమర్పణము మొదలుగా తము అవ్వతాతలు అనుష్ఠించుచుండిన ఆచారమే ఆధ్యాత్మికపరత అని అనుకొనుచున్నారు. వారి కందు నమ్మకము లేదు. ఆధ్యాత్మికపరత యనగా స్వాత్మానుసంధానమే అని తెలిసికొన్నప్పుడు ఆ యనుభూతి ఆశ్చర్యకరమనుట వారి కర్థమగుచున్నది. ఆ యనుభూతి తమ కింక నింకను కావలయునని వారు కోరుచున్నారు. భారతదేశమునకూడ ఇట్టి అనుభూతినిగోరు ఆధ్యాత్మికపరత ఆవశ్యకమై యున్నది. విద్యార్థులేమి ఉపాధ్యాయులేమి వైదికాచారనిష్ఠ లేనివారుగూడ ఇట్టి యనుభూతికై తహతహపడుచున్నారు.

కర్మతత్త్వము–భగవద్గీత

శారదాచరణ్

కర్మ స్వరూపము :

కర్మమున కర్థము కార్యము. కాయిక, వాచిక, మానసిక, ప్రభృతి వివిధరీతులలో ఈ కర్మము జీవజాలముచే నొనర్పబడుచున్నది. జీవజాలము లన్నింటియందును మానవు డుత్కృష్టుడు కావున మానవు డొనర్చెడు కర్మము సైతము ఉత్కృష్టమైనదే! ఇంద్రాది దేవతలు సైతము ఈ "మానవకర్మ" నొనర్చిననే ముక్తిం బడసెదరు.

కర్మము సకల యోగములకు మూలము. నైష్కర్మ్యము సకల యోగములకుగమ్యము. కర్మముద్వారా నైష్కర్మ్యము సిద్ధించు

టన్నది విచిత్రముగా దోపవచ్చును. కాని ఇది సత్యము: భగవద్గీతయందలి ౧౮ అధ్యాయములను పరికించిన అందు మొదటి ౬ అధ్యాయములు కర్మయోగ సంబంధములు, తర్వాత ౬ అధ్యాయములు భక్తియోగ సంబంధములు, తుది ౬ అధ్యాయములు జ్ఞానయోగ సంబంధములునై యున్నవి. ఈ ప్రకారము యోచించిన కర్మముద్వారా భక్తి, భక్తిద్వారా జ్ఞానము సిద్ధించునని తెలియుచున్నది. కావున భగవద్గీతోపదేశములకు మూలమైన దీ కర్మమే!

"న కర్మణామనారమ్భాన్ నైష్కర్మ్యం పురుషోఽశ్నుతే"* అని శ్రీభగవానుడు కర్మమున కుపోద్ఘాతముగా నుడివెను. దీనినిబట్టి కర్మ మొనర్పకుండ నైష్కర్మ్యము అసాధ్యమని తెలియుచున్నది.

కర్మముయొక్క స్వరూపమును పరికించిన నిది అనివార్యమని తెలియుచున్నది. ఏ ప్రాణియు కర్మమునుండి తప్పించుకొనలేదు. తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించిన ఆ కర్మము మరల తలపెట్టబడును. ఉదాహరణకు: ఒక విద్యార్థి తనధర్మమును వదలివైచినచో అతడు పరీక్షలయం దుత్తీర్ణుడుకాక, తిరిగి వానినే చదువవలసి వచ్చును. కావున కర్మమును తప్పించుకొన జూచుట అవివేకము.

విధ్యుక్త కర్మము:

కర్మమనివార్యమని స్పష్టము. కాని మానవుడు ఏ కర్మ నొనర్పవలెను, ఏది యొనర్పరాదు? వివిధరూపములలో శాఖోపశాఖలతో కర్మములు కోట్లకొల్లలుగా ఈ విశ్వమునందు గలవు. ఒక కార్యమును ఒకవ్యక్తి యొనరించిన లోకము హర్షించుచున్నది. అదే కార్యమును మఱియొక వ్యక్తి యొనరించిన లోకము తటస్థముగా నేమియు అనకున్నది. అదే కార్యము నింకొకవ్యక్తి యొనర్చిన తనకు మాలినధర్మమని నిందించుచున్నది. ఇట్లౌటకు కారణమేమి? అది కార్యమునందలి లోపమా? లేక, కర్తయందా? లేక, లోకమే తప్పుటడుగు వేయుచున్నదా?

నిజమున కేదియు కారణముకాదు. స్వామిజీ♦ అన్నట్లుగా "Each is great in his own place"—ప్రతియొక్కడును తన స్థానమునం దుండుటచే గొప్పవాడగుచున్నాడు.

ప్రతిమానవుడును విధినిర్ణీతమౌ నొక్కొక్క స్థానమందు పుట్టుచున్నాడు. విధియనగా పూర్వకర్మమే. పూర్వకర్మానుసారము ఆయా స్థానములందాయా మానవులకు కొన్నికొన్ని కార్యములు చేతికివచ్చును. వీనినే విధ్యుక్తకర్మములనిగాని, బాధ్యతలనిగాని వచింపవచ్చును. నిజమునకు విధ్యుక్త కర్మమును ఎవరును నిర్వచింపలేరు, కాని అది అందఱకు విదితమే!

స్థూలముగా మానవులను చతుర్విధములుగా విభజింపవచ్చును: 1. బ్రహ్మచర్యాశ్రమస్థులు. 2. గృహస్థాశ్రమస్థులు. 3. వానప్రస్థాశ్రమస్థులు. 4. సన్న్యాసాశ్రమస్థులు. కానీ నేడీ విభజనము సరిగా కుదురుటలేదు. ఆర్షసంప్రదాయ బ్రహ్మచారులుగాని, గృహస్థులుగాని నేడు ఎక్కువగా కన్పింపకున్నారు. వానప్రస్థాశ్రమస్థులు బొత్తిగాలేరు. సన్న్యాసాశ్రమస్థులు చాలమందియున్నను. "తలపులు బోడు"లైనవారు కొద్దిమంది మాత్రమే!

(సశేషము)

* గీత. 3 అ; ౪ శ్లో.

♦ శ్రీవివేకానందస్వామి.

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీరామకృష్ణమఠము - మద్రాసు-4.

శ్రీరామకృష్ణానందస్వాముల జయంతి మహోత్సవాలు

దక్షిణభారత దేశంలో శ్రీరామకృష్ణమఠ శాఖను నెలకొల్పి దానికి తొలి అధ్యక్షులుగా ఉండిన శ్రీరామకృష్ణానందస్వాముల 109-వ జయంతి మహోత్సవాలు మహోత్సాహంతోనూ విభవోత్తరంగానూ 1971-వ సంవత్సరం జూలై నెల మూడవవారంలో జరుపబడ్డాయి.

జూలై 20-వ తేది మంగళవారంనాడు తిథి పూజ జరుపబడింది. మఠభవనం తోరణ మాలాలంకృతమై ఉత్సవోచితసముజ్జ్వలతో ... మంగళ నాదస్వర వాద్యంతో దినకార్యక్రమం ప్రారంభింపబడింది. ప్రభాతమున 5 గంటలకు గుడిలో మంగళహారతి చేశారు. పూర్వాహ్ణమంతా భజన సాగింది. పెక్కు బృందాలవారు అందు పాల్గొన్నారు. గాయకసమ్రాట్టుగా 'సిసీ' ప్రపంచవిఖ్యాతి గాంచిన శ్రీ ఎస్. రాజేశ్వరరావుగారి మాధుర్యభరితములైన భక్తిగేయాలు నామసంకీర్తనలు అలనాటి భజనకార్యక్రమాన్ని శ్రోతలకు బ్రహ్మానందసుధాయకంగా కావించాయి. సహస్రనామ - చండీ - గీతోపనిషత్తుల పారాయణం నిర్వర్తితమైనది. గుడిలో ప్రత్యేక పూజ విశేషవిధానాలతో జరిగింది. గుడిక్రింది మండపంలో స్వలంకృతమైన శ్రీరామకృష్ణానందస్వాముల చిత్రపటం అమర్చబడింది' హోమమున్నూ పూర్ణాహుతిన్నీ అక్కడే జరిగాయి. భక్తులు, మగవారూ మగువలూ అత్యధికసంఖ్యాకులు హాజరయ్యారు. పూజాహోమముల కనంతరం సేవార్థుల కందరికీ ప్రసాదవినియోగం చేయబడింది. శ్రీరామకృష్ణమిషనుకు సంబంధించిన విద్యాసంస్థలలో చదువుచున్న విద్యార్థులూ విద్యార్థినులూ ఉత్సవనిర్వహణంలో తోడ్పడ్డారు.

సాయంకాలం ఆరాత్రికం ఐన వెంటనే మఠమండపంలో సమావిష్టులైన భక్తులగోష్ఠిలో శ్రీ బోధస్వరూపానందస్వాములు 'తాపత్రయ చికిత్స' అను తెలుగుపుస్తకానికి మూలమైన 'కాన్సొలేషన్సు' అను ఆంగ్లగ్రంథంలోంచి వ్యథితచిత్తాహ్లాదనంలో అమోఘములైన శ్రీరామకృష్ణానందస్వాముల సాంత్వనశ్రీసూక్తులను చదివి వినిపించారు. ... శ్రీమత్తపస్యానందస్వాములు శ్రీరామకృష్ణానందస్వాముల వైభవమునుగూర్చి ఉపన్యసించారు. పరమహంసదేవుని నిర్యాణానంతరముగూడ ఆయనరూపము సదా ప్రత్యక్షముగ నుండు శ్రీరామకృష్ణానందస్వాముల భక్తిప్రభావితదృష్టిని ప్రస్తుతించారు.

25-7-1971 భానువారంనాడు మధ్యాహ్నానంతరం శ్రీ వివేకానంద సెంటినరిహాలులో బహిరంగోత్సవకార్యక్రమం ఏర్పాటైనది. 3-30 గంటలనుండి 5-30 గంటలవరకు బ్రహ్మశ్రీ టి. ఎస్. బాలకృష్ణశాస్త్రులవారు 'యక్షప్రశ్నల' హరికథాకాలక్షేపాన్ని అత్యంతశ్రావ్యంగా వినిపించారు. ప్రార్థనగేయము మంత్రపుష్పానుసంధానము అయింతర్వాత శ్రీ అణ్ణా ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు తమిళంలో ఉపన్యసిస్తూ శ్రీరామకృష్ణానందస్వాముల విశిష్టగుణాలను ప్రస్తుతించారు. ఇంకా ఈలా అన్నారు. ఆ గుణాలను పరిగణించినా, విద్యా-ఆధ్యాత్మికసంస్కారం సమకూడుతుంది. శశిమహారాజ కళాశాలావిద్యా

ర్థిగ ఉన్న కాలంలోనే దక్షిణేశ్వరమున శ్రీగురుదేవుని యనుగ్రహాంతరంగంలోకి చేరుకోవడం భాగ్యవిశేషం. ఆ యోగీంద్రునితోడి తొలి సమాగమమే ఈ యువకుని జీవితమునకు అపూర్వమహోజ్జ్వల పరిణామమును కలిగించినది. నీటిపాముకాటువలె కాక నాగుపాము కాటువలె పరమహంసదేవుని మహిమ శిష్యుని అంతరాంతరములోనికి చొచ్చుకుపోయింది. శశి గురుదేవుని అంతరంగశిష్యవరేణ్యులలో నొకడయ్యాడు. గురుదేవుడు వ్యాధిగ్రస్తుడుగ నుండిన తుదిదినాలలో శశి ఆదర్శభక్తితో పరిచర్య చేశాడు. శ్రీ వివేకానందస్వామి 'రామకృష్ణానంద' నామమును శశి కిచ్చుట ఇతనికి గురుదేవునందుండిన పరమభక్తికి తార్కాణము. గురుదేవుని నిర్యాణానంతరము క్రొత్తగ నెలకొల్పబడిన మఠమునకు రామకృష్ణానందస్వామి మాతృస్థానీయుడుగ నుండెను. కష్టాలతో నిండిన ఆ ప్రారంభదినాలలో ఈ సంస్థను పోషించింది ఆయనే. శ్రీ వివేకానంద స్వామికిని రామకృష్ణానందస్వామికిని వరుసగా సుబ్రహ్మణ్యస్వామియు వినాయకుడును చక్కని ఉపమానము లవుతారు. ఒకరు సంచరించి సాధించినంత రెండోవారు తావు తొలగకే సాధించారు. ఇద్దరూ సవయస్కులు సహాధ్యాయులు. ఐనా, శశికి వివేకానందునిపట్ల ఉండుభక్తి దేవునందుండు భక్తితో సమానమే. దక్షిణభారతదేశంలో రామకృష్ణోద్యమ వ్యాప్తికి రామకృష్ణానందస్వాముల సభక్తిక కృషియే మూలం. ఆయన జీవితచరిత్రం నుంచి సాధకులు నేర్చుకోదగ్గ పాఠాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఆయన మహోద్యమాలకు నిత్య కార్యక్రమాలకు వన్నె గూర్చినది ఆయనకు సదా అనుభవగోచరమౌతుండిన గురుదేవుని సాన్నిధ్యం. తనచుట్టుపట్ల ఆయన భక్తిని వెదజల్లేవాడు, తన్ను సమీపించినవారి కందరికీ ఆయన శ్రోతకు సందర్భమునకు సముచితములున్నూ సంక్షిప్తములున్నూ జ్ఞానజ్యోతిర్దాయకములున్నూ అగు సంభాషణముల ద్వారా ఒక సమున్నతిని కలిగించేవాడు. ఆయన జీవితసంభవాలలో ప్రతిదీ జ్ఞానులయు యోగులయూ నడవడులను దెలుపు శాస్త్రవాక్యాలను స్మరింపజేస్తుంది. ఎందువల్లనంటే లక్షణాల కన్నిటికి ఉత్తమలక్ష్యమున్నూ వాని యాథార్థ్యమునకు నిరూపకమున్నూ ఆయన చరిత్రమే.''

తర్వాత మదరాసు శ్రీరామకృష్ణమఠాధ్యక్షులైన శ్రీమత్తపస్యానందస్వాములు ఆంగ్లమున రచించిన ఉపన్యాసానికి ఇది సంక్షేపం—రామకృష్ణోద్యమవ్యాప్తికై ఏర్పడిన తొట్టతొలి కేంద్రాలలో మదరాసు కేంద్రం ఒకటి. దక్షిణ భారతదేశంలో శ్రీరామకృష్ణసంస్థ ప్రణాళికలను అమలుపరచేందుకు ఎంతయు అర్హుడు సమర్థుడు ఈయనే అని శ్రీ వివేకానందస్వామి ఎన్నుకొని పంపినవారు రామకృష్ణానందస్వామి. ఈయన వైదికాచారనిష్ఠను వివేకానందస్వామి ఉద్ఘాటించారు. గీర్వాణాంగ్లభాషలలో చక్కని వ్యుత్పత్తి గణితశాస్త్రంలో ప్రత్యేకాభిరతి గలవారు శ్రీరామకృష్ణానందస్వామి. ఈయన కింత ప్రియమైన గణితం గురుదేవునకు నచ్చేది కాదు. గురుదేవు డితనిని కేవలం సారస్వతాభిరుచులను సామర్థ్యాలను గడించడంతో ఆగనీయ లేదు. ఇతనిని ఆయన ఆధ్యాత్మికజీవితోన్ముఖునిగ గావించాడు. గురుదేవుని నిర్యాణానంతరం మఠం బరానగరంలో ఉండగా శశి మఠాన్నొక్కరితోడ్పాటు లేకుండా, గురుదేవు డొక్కడే మార్గదర్శకుడుగా సమస్తము నిర్వహించేవాడు. మదరాసులో ఆయన ఉండిన పదునాలుగేండ్లలో (1897-

1911) పలుమార్గాలలో ఆయన పడ్డ శ్రమ ఇంతంత కాదు. సేవకు అంకితం చేసికొన్న జీవితానికి ఆయన ఉత్తమాదర్శం. గురుదేవుని సందేశప్రచారానికై ఎంతె తదూరప్రయాణాలైనా, చేసేవాడు, నిర్ణయించుకొన్న కాలము క్రమము తప్పడు, గొప్పవాగ్మిగా మాటాడడు కాని విషయం శ్రోతల డెందాలలో హత్తుకునేటట్లు వారిలో శ్రద్ధ జనించేటట్లు చెప్పగలడు. విద్యాసంస్థగు రంగములలో ఆయన నాటిన బీజాలే ఈనాడు అత్యధికసంఖ్యాకులకు ఆశ్రయములై మహావృక్షములుగా వర్ధిల్లినవి. ఈనాడు దక్షిణభారతదేశమున రామకృష్ణ వివేకానందాదర్శాలకు కలిగి ఉండే వ్యాప్తికాధారం ఓర్పుతోను సదానందంగాను రామకృష్ణానందస్వామి కావించిన కృషియే. ప్రతిభయు భక్త్యుద్రేకమును ఆయనలో మిళితములయ్యాయి. గుడిలో ఆరాధించేటప్పుడు భజనలో నర్తించేటప్పుడు ఆయనలో నిండి నిబిడంగా ఉన్న ఆత్మరతి ప్రకటమయ్యేడిది. పూజను ప్రాణప్రియునికి చేయు సేవగా ప్రీణనక్రియగా ఆయన రూపొందించాడు. గురువే దైవము దైవమే గురువు అనుట ఆయన అధ్యవసాయం ''

ప్రొఫెస్సరు సి. ఎస్. రామకృష్ణముగారి వందనోపచారంతో సభా కార్యక్రమం ముగిసింది.

తర్వాత మఠమండపంలో శ్రీ వీతమోహానందస్వాముల ఆధ్వర్యాన మఠభజనబృందం వారు కాళీకీర్తన కావించారు.

గ్రంథపరిచయం

నిష్కామ కర్మయోగము

వ్యాఖ్యాత: భూమినాయుడు చిన్నసైజు పుటలు 124, ప్రాప్తిస్థానం: రచయితయే రామభద్రపురము, సాలూరు తాలూకా, శ్రీకాకుళంజిల్లా. వెల రెండు రూపాయలు.

ఇదొక క్రొత్తపద్ధతిలో నడచిన భగవద్గీతా ద్వితీయాధ్యాయవ్యాఖ్యానము.

శ్రీ కృష్ణార్జున సంవాదము

రచయితయు ప్రాప్తిస్థలమును శ్రీభూమినాయుడుగారే. ఇది భగవద్గీతనుండి యేరుకొన్న 18 శ్లోకాల వివరణం. అపేక్షకులకు ఈగ్రంథం ఉచితంగా పంపబడుతుంది. ఈ రెండు గ్రంథాలున్నూ శ్రీనాయుడుగారి భగవద్గీతాభిరతికి చక్కని తార్కాణాలు.

శ్రీరామకృష్ణపరమహంస

మూలము ప్రొఫెస్సరు పి. శంకరనారాయణను, అనువక్త శ్రీ కమలాకర వేంకటరావు, ప్రకాశకులు శ్రీ కె. వి. నారాయణరావు, శ్రీరామకృష్ణసమితి, విజయవాడ, పుటలు 16, వెల 25 పైసలు.

పరమహంసదేవుని జీవితసంక్షేపమునూ తదవతారప్రజయోజనాలనూ తత్సుధామధుర శ్రీసూక్తులను చర్వణ చేస్తూ చదువరులచే చేయిస్తూ సాగిన యీ లఘువ్యాసానికి స్వాగతం.

—ప్రభాకర్.

శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

పరిశోధితమగు 1121 మహోపదేశములతో, సంగ్రహ జీవితముతో నలరారుచున్నది.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, బాధగురువులు : బోధ గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, జీవుడు : దేవుడు, జ్ఞానము: భక్తి: కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము, సూక్తులు: నీతికథలు మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డలకయిన నవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

...ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూత్రాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి... —ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము : వెల : అట్టబైండు : రూ. 4-50
క్యాలికో : రూ. 5-50

శ్రీ రామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణదేవుని దివ్యోపదేశవాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివిపఱచి, మనోహరకథారూపముగను, సంభాషణరూపముగను అమర్చి, శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారి గారు తమిళభాషలో రచించిన జనాకర్షకగ్రంథము. దాని యనువాదాలు ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, బెంగాలీ, గుజరాతి, హిందీభాషలలో నిప్పటికే అపారవ్యాప్తినొందినవి. ఆ గ్రంథమున కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము.

128 పుటలు వెల : రూ. 1-25

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శారదా పసంగములు

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

శ్రీ రామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శ మాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేట తెనుగున

పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 3.00

అనుష్ఠాన వేదాంతము

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ తత్త్వానందస్వాములవారు

ప్రపంచమున వివిధరంగములందు విహరించువారికి వేదాంతమెటుల అనుష్ఠాన యోగ్యమో కండ్లకుగట్టినటుల శ్రీ వివేకానందస్వాములవారీ యుపన్యాసములందు స్పష్టీకరించి యున్నారు.

(129+6 పుటలు) తృతీయ ముద్రణము వెల : రూ. 1.25

నూతన ముద్రణము ! ఇప్పుడే వెలువడినది !!

"భారత యువ జనులారా!"

అనువాదకులు :

కీ. శే. తత్త్వానందస్వాములవారు

భారతయువజనులను ప్రబోధించి శ్రీ వివేకానందస్వాములవారొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము! ఒక్కొక్క ఉపన్యాసము భావగాంభీర్యము గలిగి యలరారుచున్నది.

274 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము ! వెల : రూ. 3.00

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

నూతన ముద్రణము !   ఇప్పుడే వెలువడినది !!

శ్రీ మ ద్భ గ వ ద్గీ త

అనువాదకులు : శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపాఠక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు, సమభావాత్మకములగు ఉపనిషద్వాక్యసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

పుటలు : 480   (సర్వాంగసుందరమైన సప్తమ ముద్రణము)   వెల : రూ. 4-00

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

షి కా గో న గ రో ప న్యా స ము లు

అనువాదకులు : శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

షికాగోనగరమున జరిగిన విశ్వమతమహాసభయందు శ్రీ వివేకానందస్వామి సనాతన ధర్మప్రతినిధియై యొసగినవే యీ యుపన్యాసములు. సనాతనమతప్రాముఖ్యతను ఇవి వేనోళ్ల జాటుచున్నవి.

(28+8) పుటలు   నాల్గవ కూర్పు   వెల : రూ. 0-50

హిం దూ మ త ము

అనువాదకులు : కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు హిందూమతస్వరూపమును పాశ్చాత్యఖండవాసులకు బోధించి, దానికి లోకసన్మానమును, వ్యాప్తిని కలిగించిన దివ్యవాక్కు లిందు సులభసుందరమగుభాషలో వివరింపబడియున్నవి.

(168+18) పుటలు   వెల : రూ. 1-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము ''సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము'' కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారీ యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు రెండవ కూర్పు వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము। ఇప్పుడే వెలువడినది।

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయ భాగము—రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు) ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు—4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. శాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ బోధస్వరూపానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.